

Imejte se skrajno dobro

Prijetno polaskani smo v uredništvu, ko nas kličete in sprašujete kaj je s Kurirjem, češ da'nekam redko izhaja. Res je, in dolžni smo vam pojasniti! Reorganizacija je že tako skromno profesionalno posadko (eno samo osebo), ki skrbi za obveščanje več kot pettisoč članskega kolektiva, prizadela in povzročila tehnične motnje, za katere vendarle upamo, da bodo do jeseni odpravljene. Žal ta čas ne gre drugače, mo, da je Kurir v juniju, juliju in avgustu mesečnik. Jeseni pa spet v pravi formi!! Sicer pa, dragi sodelavci, poletje, ki je s svojim neobetavnim začetkom spominjalo bolj na kislino aprila, je tu! In vroče bo! Zato se lahko veselite dopusta, ki ga boste preživeli, pač glede na dane možnosti. Upamo, da čim boljše! Pred kolektivnim dopustom smo se zbrali in poveselili, po naši stari dobri navadi, na gorjanskih košenicah in za nekaj dni se bomo sedaj raztepli na vse konce in kraje naše domovine. Imejte se skrajno dobro! Poza-bite na vse težave, vsaj tiste vezane na bivanje v IMV, prepustite se svojim najdražjim, preživite nekaj res lepih počitniških dni, poskrbite za vaše vinograde, polja, počnite vse tisto za kar čez leto nimate časa in vrnite se spočiti, dobre volje, polni moči, da bomo pobirali jeenske plodove skupnega dela! Srečno in pišite nam s počitnic!

-U-

IMV Kurir — časopis kolektiva Industrije motornih vozil Novo mesto št. 11/12, julij 1989

IMV KURIIR izdaja delovna organizacija Industrija motornih vozil Novo mesto. Izhaja štirinajstredno v 7000 izvodih. Glavni urednik: Jasna Šinkovec, Odgovorni urednik: Vojko Grobovšek, Oblikovalec in tehnični urednik: Drago Pečenik. Člani uredniškega odbora: Marjana Svilar — predsednik, Bruno Gričar, Aleš Fink, Anton Guštin, Radovan Smerdel, Danica Ivanušič, Ivanka Bogolin, Spasenka Lazarov, Anton Repovš, Barbara Krajnc, Marko Rajkovača, Irena Judež, Irena Mislej. Izdajateljski svet: Ines Marolt, Drago Plankar, Vinko Škof, Miloš Jakopc, Jasna Šinkovec. Urednik rubrike: Spasenka Lazarov. Uredništvo in uprava: Novo mesto Zagrebška c. 20. Grafična priprava in tisk: TISKARNA NOVO MESTO.

Predstavljamo vam vozilo **SUPER 5 FIVE/CAMPUS**

V tej številki vam želimo predstaviti vozilo, ki bo obogatilo proizvodni program tozd Revoz.

To je vozilo z nivojem opreme EO, z dvema različnima karoserijama – to pomeni tri (C40) oziroma pet vrat (B40).

Poleg tega je tu še izvedenka in sicer vozilo R5 Express, za domače tržišče (z diesel motorjem).

Tipi motorjev:

MO - C1C - 956 cc - 30 KW
 M1 - C1E - 1108 cc - 34 KW
 MH - C1E - 1108 cc - 33 KW
 M4 - F8 - 1595 cc - diesel - 40 KW

Menjalniki:

JB4 – 4 prestave, bencinski motor
 JB5 – 5 prestav, bencinski motor
 JB1 – diesel – 5 prestav

Dimenzije:

– dolžina: 3591 (C40) – 3651 (B40)
 – širina: 1564 za C40 in B40
 – višina praznega vozila 1387 za B40 in C40
 – teža praznega vozila 715 kg (C40) – 730 (B40) – diesel – 795 kg

Vozila z bencinskim motorjem imajo klasičen vžig z vžigalno tuljavo, vendar z vgrajenim elektronskim elementom. Napajanje je preko vplinjača s premerom $\varnothing 32$.

Vozila z diesel motorjem imajo vžig s kompresijo, napajanje pa je z mehanskim vbrizgom.

Novost iz TOZD Posebna vozila

Na sejmu Civilne zaščite v Kranju se je TOZD Posebna vozila javnosti predstavil z malim orodnim gasilskim vozilom.

Vozilo, ki so ga opremili in skonstruirali delavci razvoja TOZD TPV ob sodelovanju strokovnjakov s področja požarne varnosti so izdelali v prototipni delavnici TPV! Novost je bila na sejmu sprejeta s precejšnjim zanimanjem in navdušenjem.

Prenos na kolesa se izvaja s pomočjo dveh gredi od katerih je vsaka opremljena z dvema homokinetičnima zgloboma.

Prema spredaj: tip Mac Pherson s trikotnim prečnim vodilom, negativni kretni polmer, vijajčne vzmeti in teleskopski hidravlični blažilniki ter vzvojni stabilizator.

Prema zadaj: posamične obese, prečna vodila z dvema prečnima stabilizatorjema in teleskopskimi hidravličnimi blažilniki, pritrjenimi na podvozje.

Zavore spredaj so disk zavore, zadaj pa z zavornim bobnom. Rezervoar za gorivo je plastičen, kapaciteta pa je 43 litrov. Kolesni obroči so dimenzij 4,5 B13; gume pa 145/70 R13S (vozila z bencinskim motorjem) in 155/70 R13S (za vozila z diesel motorjem).

Gume so nizko profilne. Drog volana je nastavljiv. Karoserija je samonosna. Odpiranje vrat odstopa v pozitivni in negativni smeri.

Protikorozijska zaščita velja šest let, zagotovljena pa je z:

- tesnenjem v karoseriji (robovi),
- klasičnim postopkom predobdelave in kataforeze,
- tesnenjem poda, sprednjega dela, votlih delov in blatnikov,

- končno fazo nanašanja predlaka in pokrivnega laka.

Zahteve glede razlivanja laka, debeline, odpornosti proti udarcem peska in glede samega izgleda so veliko strožje v primerjavi z vozilom R4.

Kar zadeva notranjo opremo, pogledimo katere so glavne razlike:

- lepljena obloga stropa in lepljeno vetrobransko steklo,
- tesnila na vratih s posebnim profilom,
- elektro-inštalacija z vodi z reducirano izolacijo,
- predoblikovane preproge,
- brizgane obloge stebričkov in vrat,
- odbojniki iz poliestra,
- brisalci stekel (v dveh hitrostih) z električnim močnikom stekla,
- dvotirna vodila sedežev, vzdolžno nastavljiva,
- zložljivi sedež zadaj,
- obročasta naslonjala za glavo.

J.P. ALAIN

Letna konferenca European Caravan Federation na Portugalskem

Konec maja je bila v Lizboni na Portugalskem 11. redna letna konferenca ECF, ki združuje vse evropske proizvajalce mobilnih počitniških enot, trgovce, distributerje in specializirane kamping organizacije. Konferenco je organiziralo portugalsko združenje ACAP, pri čemer lahko neskromno omenimo, da so bili vtisi vseh udeležencev lanske konference pri nas na Bledu še vedno zelo prisotni, predvsem zaradi izrednega gostoljubja, ki smo jim ga pred dobrim letom nudili.

Letošnje konference sva se v imenu PZPMV Jugoslavije udeležila tov. Marjan Anžur in Jože Sagadin.

Glavni temi konference sta bili razen organizacijskih in finančnih zadev same ECF, predvsem dve:

- tehnično usklajevanje in Evropa 1993
 - tržne aktivnosti celotnega področja mobilnih enot.
- Aktivnosti v zvezi s tehnično problematiko Evropa '93 - kažejo izredno veliko dejanskih težav v približevanju tehničnih norm in celotne zakonodaje v posameznih državah, tako članicah ES kot v ostalih. Pokazalo se je kot izredno pomembno, da je tudi Jugoslavija in z njo seveda IMV Adria aktivno vključena v delo tehnične komisije, saj tako naši predstavniki neposredno sodelujejo pri usklajevanju izredno zapletene problematike.

Ravno tako pomembno je tudi razumevanje vseh proceduralnih postopkov in »birokratskih« postopkov, za katerimi se nemalokrat skrivajo odkrita nesoglasja med posameznimi državami in težnje nekaterih velikih proizvajalcev. Kljub vsem težavam, pa je bil končni rezultat vendarle pozitiven, saj je prevladalo prepričanje, da moramo vsi proizvajalci preseči svoje ozke nacionalne okvire in tehnično standardizacijske pogoje ter poskušati uresničiti skupen cilj, to pa je predvsem tehnično ekološki napredek samih proizvodov in bistveno povečana varnost potrošnikov.

Tudi na področju trženja je bilo prikazanih nekaj zelo domiselnih akcij, katerih glavni cilj je dvig splošnega nivoja cele dejavnosti, ter povezovanje vseh členov v verigi, ki tvori udobno in varno bivanje turistov v naravi. Izredno zanimivi so bili pristopi predvsem angleške in francoske federacije, ki investirata precejšnja sredstva tako v tržne raziskave kot tudi v same propagandne aktivnosti, ki naj podpirajo bivanje v mobilnih enotah v naravi. Akcije so podobne naši slovenski propagandni kompaniji »razgibajmo življenje«, ki pa bi jo ob aktivnem sodelovanju Centra za turistično propagando pri GZS in IMV ADRIE lahko dobro izkoristili tudi v naše namene. Kot posebno uspešno področje je bil ponovno poudarjen izreden razmah dejavnosti avtodomov, kjer je letna stopnja rasti prodaje preko 30 %. Posamezne države organizirajo celotno mrežo postajališč oziroma kampov, posebej za te turiste in gotovo je, da bomo tudi mi morali narediti nekaj bistvenih korakov, če želimo ta zanimiv turistični segment privabiti v Jugoslavijo.

Na konferenci je bil sprejet tudi sklep, da bo naslednja konferenca maja 1990 v Loussiani v Švici.

Jože Sagadin

Organiziranost kontrole kakovosti

Z novo organiziranostjo DO IMV v začetku tekočega leta se je reorganizirala tudi funkcija kontrole kakovosti v ADRIJI. Še v preteklem letu je bila kontrola kakovosti organizirana dvonivojsko.

Razvojno sistemsko delo je bilo združeno za celotno DO v Sektorju kontrole kakovosti (SKK, h kateri je organizacijsko spadal v DSSD. Tu so se opravljale naloge iz področja kontrolne tehnologije, zagotavljanja kakovosti vhodnih materialov, zagotavljanja kakovosti v proizvodnih procesih, zagotavljanja kakovosti delovnih sredstev in informatike ter planiranja kakovosti.

Operativne kontrole kakovosti so bile na nivoju tozda in so organizacijsko spadale v tozda. Sam vpliv SKK kot tudi uvajanje strokovnega oz. sistemskega dela v tozdu sta bila v veliki meri odvisna od osveščenosti vodstvene strukture tozda.

Zaradi nezadovoljive kakovosti izdelkov in izdelkov smo se konec preteklega leta odločili, da bomo imeli v ADRIJI kontrolo kakovosti združeno na nivoju tozda v Sektorju kontrole kakovosti (SKK). Ta združuje razvojno tehnološko področje v Centru kakovosti in operativno področje v operativnih kontrolah kakovosti. (glej predlog makroscheme sektorja kontrole kakovosti tozda – ADRIA).

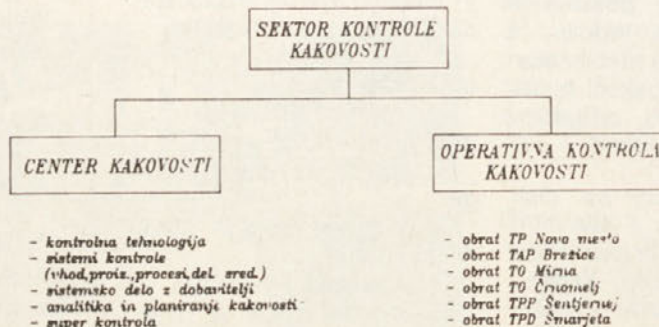
Od te nove organiziranosti pričakujemo boljšo kakovost izdelkov v vseh sredinah in več reda na tem področju. V borbi za boljšo kakovost smo na raznih področjih vložili veliko truda. Med drugim smo uvedli tudi funkcionalni preizkus elektro, plinskih in vodovodnih

potrošnikov kot tudi plombiranje prikolic, ki preprečuje poseg v prikolico med skladiščenjem in transportom. Seveda se ta napor med drugim tudi zaradi uvedbe funkcionalnega preizkusa na

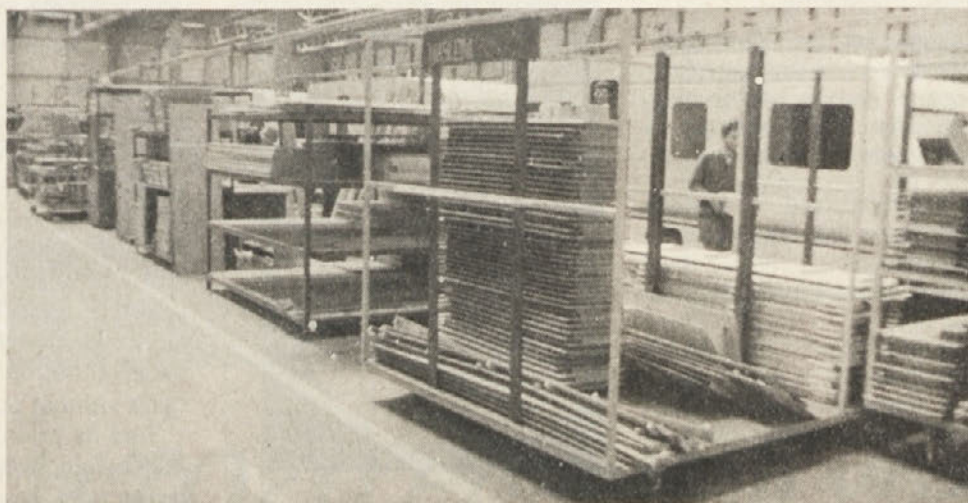
»super kontroli« ne vidi pri doseganju izhodne kakovosti, na njo pa seveda močno vpliva.

Sektor kontrole kakovosti
Anton Guštin

PREDLOG MAKROSHEME SEKTORJA KONTROLE KAKOVOSTI TOZD-ADRIA

Industrijska higiena

Industrijska higiena vse bolj prodira tudi v tovarno prikolic Brežice. Novi regali in vozički (na sliki) razen lepšega videza prispevajo tudi k lažjemu delu, boljši preglednosti in zmanjšanju izmečka (E. S.)

Kreativnost

Svojo znano sposobnost za kreativnost in oblikovanje je Janez Kranjc iz brežiškega servisa pokazal tudi tokrat, ko je servisno vozilo okusno in dovolj upadljivo opremil s potrebnimi napismi.

Proizvodni proces naj bi slonel na avtokontroli delavcev na najvišjem nivoju, nadalje na ocenjevanju in spremljanju proizvodnje – AUDIT, na preventivni analizi možnih kritičnosti in odpravi napak, na stalnem spremljanju sposobnosti sredstev in statističnem spremljanju sredstev, na zanesljivosti proizvodnega procesa, na ocenjevanju dobaviteljev – AUDIT dobaviteljev in na vseh najsodobnejših metodah. Zagotovo so za kakovostno delo potrebni usposobljeni in izobraženi kadri. Zato smo v našem podjetju 1987 leta formirali program izobraževanja in kadrovske prenov, ki vsebinsko opredeljuje razvoj kadrov in izobraževanje.

Kadrovska struktura v naši delovni organizaciji je naslednja: 4,5 % zaposlenih z višjo in visoko izobrazbo, 37 % s srednjo izobrazbo, priučenih delavcev je 13 %, ostali pa so nekvalificirani delavci. Vseh nas je 5800. Podobna struktura je tudi v ostali slovenski industriji. Če pa primerjamo razvitejše sisteme, zastajamo za njimi, saj je imelo v ZDA 1960. leta 20 % zaposlenih visoko in višjo izobrazbo!!!

Z rednim šolanjem in šolanjem ob delu dobi delavec osnovna, predvsem strokovna znanja za začetek dela. Za vsa dela in opravila pa so potrebna integralna znanja.

Primer: vodja proizvodnje v naši delovni organizaciji je tehnik ali inženir. Za vodenje in organiziranje proizvodnje pa so potrebna poleg strokovnih znanj še znanja iz ekonomsko-stroškovnega področja, psihologije timskega in lastnega dela, organizacije, komuniciranja, kakovosti in varstva pri delu. Vsa ta znanja si mora delavec pridobiti, če hoče uspešno opravljati dela. Tudi za ostala opravila na vseh področjih DO Industrije motornih vozil so potrebna podobna znanja.

Sodoben tehnični, tehnološki, organizacijski in družbenoekonomski razvoj neprestano vpliva na spremembo strukture znanja v delovnih procesih. S tem pa je potrebno načrtno usmerjanje in priprava novih kadrov ter spreminjanje in razvijanje znanja že zaposlenih delavcev. Problemi, ki jih formalno izobraževanje ne zmora rešiti, temveč jih reši lahko le delovna organizacija sama, so: kako dati novim kadrom potreben obseg znanja za delo, kako ažurirati znanje že formiranih delavcev, kako dati delavcem dovolj organizacijske in industrijske kulture, kako zaposlene pripraviti za razvoj in sprejemanje novega.

Naša delovna organizacija je izvozno svetovna firma, saj izvaža na zahtevno zahodno tržišče 95 % prikolic in 65 % avtomobilov. Konkurenčnost je velika, najbolj pa je odvisna od kakovosti proizvodov in stroškov poslovanja –

skratka kakovostnega dela vseh zaposlenih.

Dosedanja rast IMV je slonela predvsem na delovno intenzivnih proizvodnjah in kvantitativni rasti. Naš nadaljnji razvoj je možen samo na osnovi intenzivnega tehnološkega razvoja. Najpomembnejšo vlogo bo imelo znanstveno razvojno raziskovalno delo, organizirana znanja in razvijanje samoupravne organizacije dela.

S programom smo si postavili naslednje cilje, ki jih tudi že uresničujemo:

1. Na osnovi analize stanja kadrovske sestave v IMV, programskih usmeritev dolgoročnega strateškega razvoja poslovnega sistema IMV in mikroorganizacije ter pogojev za motiviranost in delo moramo optimirati kadrovske sestavo, in sicer:

– razporeditev delavcev na osnovi izobrazbe, znanja, usposobljenosti, sposobnosti in drugih lastnosti delavcev ter potreb v organizaciji DO IMV.

2. Sistematično moramo uvesti dopolnilno funkcijo izobraževanja za vsa področja poslovnega sistema DO IMV z izobraževalnimi programi in z upoštevanjem obstoječega rednega izobraževalnega sistema v naši družbi.

3. Uvajamo projekt **razvoj kadrov**: planiranja, sprejem, spremljanje kadrov, dopolnilno izobraževanje in usposabljanje, pravilno razporejanje, zadovoljstvo, skratka kadrovanje na delovnem mestu in novih kadrov.

Vplivali bomo na družbeni izobraževalni sistem z vsebinami izobraževanja, ki so potrebne za tehnološke procese programskih usmeritev.

Da bi lahko prišli do znanj, ki so potrebna za delo v naši delovni organizaciji, vključujemo vse vrste izobraževanja: redne oblike, ob delu, iz dela in dopolnilno funkcionalno izobraževanje.

Funkcionalno izobraževanje vsebinsko delimo na področja:

1. **Področje vodenja** (delavci s posebnimi pooblastili).

2. **Kadrovske področje**

– šole, razpisi, razgovori, sprejem

delavcev, skrb o kadrih v delovnem procesu, razvoj kadrov, – sistem motivacije.

3. **Tehnično izobraževanje**

– razvojno-raziskovalno, inovacije, – tehnološki procesi, logistika, investicije (novih proizvodov, nove tehnologije), – proizvodnja (proizvodni delavci, vodenje proizvodnje), – kakovost, – varnost pri delu (pogoji dela), – vzdrževanje.

4. **Ekonomsko področje**

– planiranje, stroški poslovanja, – finance, – računovodstvo, – kontrola poslovanja (ekonomska).

5. **Področje trženja**

– marketing, – nabava, – prodaja, – poprodaja aktivnosti.

6. **Poslovanje s tujino in tuji jeziki**

7. **Organizacija in informatika**

– organizacija, – informatika.

8. **Industrijsko organizacijska kultura in splošna znanja**

9. **Tajniško-administrativno področje**

Nosilec izdelave funkcionalnega izobraževanja je vodja programa z vodilnimi delavci in strokovnjaki IMV. Vključujemo vse institucije, predvsem iz Slovenije, ki so specializirane za določena področja (fakultete, inštituti, GZS, Zavod za tehnično izobraževanje, Zavod za produktivnost dela, Iskra Zorin, ...).

Izdelali smo že analizo sestave vodilnih in vodstvenih kadrov. Dodelana je mikroorganizacija in dolgoročni razvoj IMV.

1. za vodstvene delavce v proizvodnji,
2. za kakovostno delo prikolic,
3. inženiring analize vrednosti,
4. informacijsko računalniško področje,
5. prenos in lansiranje materiala,
6. tuji jeziki,
7. integralno upravljanje kakovosti,
8. uspešnejše delo in motiviranost vodilnih, vodstvenih in strokovnih kadrov,
9. tajniško administrativno področje,
10. uvajanje nove proizvodnje,
11. uvajanje krožkov za izboljšanje proizvodnje,
12. uvajanje nove proizvodnje R-5,
13. prodaja,
14. nabava.

V obdelavi pa imamo že več drugih programov po prednostnem vrstnem redu, posebej naj omenim uvajanje inovacijskega poslovanja, področje prodaje in vodilne delavce...

Božo Kočever

V delovanju samouprave in političnih aktivnostih je že čutiti poletno lagodnost. Izjema je le sindikat oziroma konference sindikata DO IMV, katerih člani in gostje so se konec junija sestali in spregovorili o gospodarjenju v DO, nadaljnjih akcijah, prenovi sindikata in reorganizaciji sindikata v naši delovni organizaciji.

V prvi točki je pomočnik generalnega direktorja Zdravko Slak obširneje spregovoril o posameznih programih in njihovih aktivnostih, trenutnem gospodarskem položaju DO in o pričakovanih ter novostih vezanih na zakonodajo.

O prenovi sindikata je uvodoma govoril predsednik MS ZSS Miklič, ki je poudaril, da v bodoče sindikat ne bo več »deklica za vse« pač pa bo samostojna organizacija, manj politična in bolj delavska. Velik poudarek je dan strokovnosti in kadru, ki je temelj za dobro delo.

Prenova sindikata je logična posledica, če hoče slediti vsem gospodarskim in družbenim spremembam, interesom, zahtevam in potrebam članstva. Skrajni čas bi rekli, saj sta vloga in pomen sindikata tako preveč zbledela; tudi v naši delovni organizaciji, kjer bi sindikat moral imeti pomembnejšo vlogo in mesto. To pa lahko doseže le z dobrim programom (cilji) in sposobnimi kadri. V bodoče naj bi se v sindikat vključevali prostovoljno, in ko članstvo in financiranje ne bo več ugodnost dana sama po sebi, bodo le programi, konkretne akcije, ki bodo dejansko pomenile zaščito članstva, tiste, ki bodo pritegnile člane.

V sindikatih so pripravili teze za prenovu sindikata. V njih je razdelana programska zasnova prenovljenega sindikata, ki jo tokrat objavljamo z namenom, da o njej razmišljate in razpravljate, kajti tokrat se nam konec koncev vendarle ponuja možnost, da dobimo sindikat kakršnega si želimo.

Programske zasnove

1. Nadaljnji razvoj samoupravljanja kot temeljne oblike osamosvojitve delovnega človeka, sproščanje ustvarjalnosti in svobode delavca kot posameznika in vseh delovnih ljudi pri delu in upravljanju ter kot temelja demokratičnega delavčevega nadzora nad upravljanjem in vodenjem v gospodarstvu in v družbi. Zavzemamo se za takšen socializem, ki bo gospodarsko učinkovit in socialno uspešen, ki bo spodbujal ustvarjalno inovativno delo posameznikov in skupnosti, ki bo nadalje razvijal civilizacijske, znanstveno-tehnološke, informacijske, gospodarske, politične in kulturne dosežke, in ki bo uveljavljal idejo socialističnega humanizma.
2. **Razvojna preobrazba družbe**, ki bo uveljavila gospodarsko neodvisnost delovnega človeka pri izbiri načina za zagotavljanje pogojev njegovega ekonomskega obstoja. To predpostavlja pluralizem lastninskih odnosov ob prevladujoči družbeni lastnini kot temeljnem družbenoekonomskem odnosu in na njem zasnovanem samoupravljanju, ki bo uveljavil tržno ekonomijo, konkurenčnost, trg kot merilo gospodarnosti, kot podlago za sprostitve ekonomske pobude in samostojnosti nosilcev gospodarstva ter novo tehnološko raven razvoja naše družbe. Vse to predstavlja podlago gospodarskega in socialnega položaja ter razvoja delavca.
3. Razvijanje demokracije kot temelja za uveljavljanje in spoštovanje civilizacijskih pridobitev in širjenje prostora ustvarjalnosti, svobode in dostojanstva delovnega človeka in občana; v tem okviru zajamčenje neposrednih volitev, ki bodo zagotavljale konkurenco programov, sposobnosti in osebnosti, kar naj bo tudi podlaga za promocijo sindikalnih kadrov.

4. Razvijanje sodobne pravne države v funkciji razvoja in varstva civilizacijskih pridobitev ter družbenega in gospodarskega položaja delovnih ljudi. To predpostavlja reintegracijo njenih ekonomskih usmerjevalnih funkcij in razvijanje skupščine in tudi javnosti kot temeljnega mehanizma družbenega nadzora nad oblastjo in državo. Na teh osnovah je treba razvijati dosledno spoštovanje ustavnosti in zakonitosti kot temeljnega načela razvite družbe.
5. Postaviti se po robu nadaljnjemu poseganju državno-oblastnih organov v občini, republiki in federaciji kot tudi poslovnim strukturam vselej, ko ti s svojimi ukrepi in ravnanjem slabijo gmotni in socialni položaj delavca. Sem sodi nasprotovanje vsakemu poizkusu delovanja države mimo ustavnih in zakonskih pooblastil, zavračanje posegov v procese reprodukcije in v delovanje družbenih dejavnosti ter zahteva po koreniti razbremenitvi gospodarstva.
6. Hkrati z doslednim uveljavljanjem gospodarskih dejavnikov proizvodnje in storitev terjamo uveljavitev ekonomske cene dela

Kako projektirati ob

Kvalificirano, t.j. resnično, popolno, pravočasno itd. obveščanje je predpogoj avtentičnemu (resničnemu) samoupravljanju. Kljub tej ugotovitvi drži tudi dejstvo, da si je obveščanje v organizacijah združenega dela le težko utiralo pot. Njegova usoda je bila večinoma odvisna od dobre volje poslovnih organov. Enako je bilo z usodo novinarjev in organizatorjev obveščanja v organizacijah, le da so morali oni prebijati led in se za svoj status pogajati tudi s svojimi profesionalnimi kolegi.

Ko se je zdelo, da so stvari, vsaj kar se obveščanja tiče, pričele iti svojo začrtano pot, je padla maska z distributivnega samoupravljanja, t. j. takega samoupravljanja, kjer samoupravljajo, le kadar in v obsegu v katerem jim to dopusti država. Pluralizem lastnin je narekoval pluralizem organizacijskih oblik in sprejetje zakona o podjetjih, v katerem se zdi, da je samoupravljanje in soupravljanje glede na lastninsko obliko podjetja zgolj peto in s tem nepotrebno kolo. Če je in kolikor je naša ugotovitev pravilna, potem se nam postavlja vprašanje združljivosti z ureditvami razvitega sveta, kateremu bi se tako radi približali in v katerem pomenita težnji po samoupravljanju in obveščanju delavcev v podjetju, oblikovani kot posebni in novi pravici, razlog za preoblikovanje delovnega prava. Pravica do informiranja se oblikuje torej kot nova delovnopravna pravica, ki spreminja naravo novega, na visokih tehnologijah zasnovanega produkcijskega procesa. Za ta proces je zlasti značilno, da nista produkcijska faktorja le kapital in delo, temveč postajata to tudi znanje in poslovođenje. V tem trenutku lastnina produkcijskih sredstev izgubi pomen, v ospredje stopajo nove vrednote in med njimi zlasti zadovoljen delavec z občutkom pripadnosti organizaciji, v kateri dela. Organizacijo pa lahko čuti kot svojo le informiran delavec. Le tak je lahko tudi ustvarjalen in preneha biti številk za tekočim trakom.

Preobrazba delovne organizacije v podjetje zahteva predvsem spremembe miselnosti in to na vseh ravneh. V vsakem od novooblikovanih podjetij, ne glede na lastninsko strukturo, bo potrebno projektirati odgovarjajoč sistem obveščanja. Ta bo lahko za manjša podjetja usten, za

kot enakopravnega proizvodnega dejavnika. Zavzemali se bomo za večje plače delavcev.

Zavračamo splošne oz. linearne posege v delitev, ker so se pokazali kot popolna zapora motivacije delavcev za sproščanje ustvarjalnosti, razvoja in gospodarske reforme nasploh. Z uveljavitvijo tržnega načina gospodarjenja je treba odpraviti prepodrobno urejanje delitve ter zagotoviti samostojnost in odgovornost gospodarskih osebkov za boljše rezultate dela in gospodarjenja, za višje osebne dohodeke.

Vztrajamo, da se najnižji in zajamčeni osebni dohodek hitreje prilagajata inflacijsko rastočim življenjskim stroškom, da bomo tako preprečili nadaljnje padanje realnih osebnih dohodkov.

Delitvena razmerja morajo podpirati gospodarsko učinkovitost podjetja in dosežke posameznika, ki so merljivi, vidni in dokazljivi. To pomeni, da osebni dohodki od projektnih nalog, raziskovalnega dela, marketinške obdelave, ustvarjalnega dela ne morejo biti omejeni z družbenimi usmeritvami.

7. Gmotna in socialna zaščita presežkov delavcev postaja v tržnih

razmerah gospodarjenja pereč družbeni problem. Zato vztrajamo, da je zaščita produktivnega dela v funkciji razvoja podjetja in novih produktivnih zaposlitev presežkov delavcev.

Ugotavljanje presežkov delavcev mora biti podvrženo dialogu med vodstvom podjetja, gospodarsko zbornico in sindikatom podjetja, skladno s sindikalnimi zaščitnimi kriteriji.

Za učinkovito razreševanje presežkov delavcev: za reševanje vprašanj prezaposlovanja, prekvalifikacij, dokvalifikacij, delitev nadomestil osebnih dohodkov delavcem, ki ostanajo začasno brez dela. Za nadomestila osebnih dohodkov in izplačevanje odpravnin v funkciji odpiranja novih možnosti produktivnih zaposlitev, je potrebna ustanovitev namenskega sklada in koncentracija sredstev. Možni viri tega namenskega sklada so lahko sredstva podjetij, sredstva skupnih rezerv v republiki in v občini ter razvojni dinar, del sredstev skupnosti za zaposlovanje, bančna sredstva, davki, obveznice občanov in drugi viri. Kolikšen naj bo delež podjetja in družbe v takšnem rizičnem skladu, je predmet nadaljnjega dogovora in sprememb ustreznih zakonov.

Obveščanje v podjetju?

večja pa bo potrebno izdelati sistem, v katerem bomo uporabljali različna informacijska sredstva. Pomembno je, da gre za sistem obveščanja, za katerega morajo veljati natančno določena pravila, ne le dobra volja poslovodstva, kar bi bilo mogoče sklepati glede na povsem neopredeljen 67. člen zakona o podjetjih. S tako ureditvijo, kot jo na področju obveščanja uvaja ta člen, smo daleč za ureditvami v sistemih, po katerih bi se tako radi zgledovali. Gre predvsem za dve stvari. Prvič, katere so tiste informacije, ki morajo biti v **podjetju obvezno objavljene in kdaj, v kakšnih rokih ter kako?** Tu bi morala veljati stroga natančna in kogentna (obvezna) pravila. Podjetje naj v statutu ali drugem samoupravnem splošnem aktu določi tisto, kar je več, več od tega, kar je obvezno. In drugič, jasno je potrebno določiti status osebe, ki vodi službo obveščanja v podjetju. **Obveščanje je namreč dejavnost, ki je brez samostojnosti** (neodvisnosti) ni mogoče organizirati iznad nivoja agitpropa.* Za družbena podjetja je potrebno, da se ohranja sistem samoupravljanja. To samoupravljanje bo res omejeno na področja, kjer je prostor za samoupravljanje, za razliko od preteklega obdobja, kjer naj bi samoupravljali o vsem, v resnici pa o ničemer. Vsako samoupravljanje pa potrebuje kvalificirano informacijo kot svoj predpogoj. Glede statusa vodje obveščanja so možne različne rešitve, ki pa morajo razčistiti predvsem vprašanje odgovornosti tega vodje. Komu in kdaj namreč odgovarja?

Gre za silno zapleteno vprašanje, saj tak vodja ne more biti z organizacijo, v kateri deluje, povsem nepovezan, prevelika odvisnost pa zopet ni v korist kvalificiranega samoupravljanja, nasprotno popolna odvisnost vse pretvarja zopet v farso.

Za začetek bi morali uporabiti nek referenčni model iz razvitega sveta. Tega pa potem ob kreativni uporabi in maksimalni pravni zaščiti prilagoditi našim željam, potrebam in možnostim.

dr. Andrej Berden

* (agitprop (kratica) Oddelek za agitacijo in propagando pri centralnih komitejih in drugih organih KP) op. lektorja.

8. Delovni in življenjski pogoji delavcev so podlaga za njihovo kakovostno življenje in delo. Tu smo priča zastoju in nazadovanju, na kar sindikat ne pristaja.

Zdravo in varno delovno okolje, invalidizacija delavcev, izobraževanje in napredovanje delavcev, delovni čas in gradnje stanovanj – zlasti za mlade delavce – terjajo razdelavo vsake naloge posebej in novo opredelitev sindikalnih zahtev v samoupravnih aktih, v jutrišnjih kolektivnih pogodbah in v sindikalni listi.

9. Sindikat se zavzema za preustroj družbenih dejavnosti na podlagi dopolnitve načel vzajemnosti in solidarnosti. Zato bo vztrajal pri pripravi nacionalnih programov družbenih dejavnosti.

10. Socialna in gmotna varnost delavcev z nizkimi osebnimi dohodki, upokojenec z nizkimi pokojninami in nezaposlenih delavcev sta resno ogroženi, zato je potrebno izpopolniti socialno-varstveni sistem, poiskati dodatne vire sredstev in jih bolj skoncentrirati v občinah ter na tej podlagi bolj učinkovito izvajati socialno-varstvene pomoči.

Nujna postaja politika majhnih korakov rasti cen, da bodo delavci lahko vzdržali posledice delovanja trga.

11. Razviti in zagotoviti moramo bolj kakovostno raven pri zaščiti pravic delavcev iz dela in delovnega razmerja glede na novo opredelitev delovnih razmerij v zakonodaji in kolektivnih pogodbah.

12. Zaščita stavkajočih delavcev, ki ne smejo odgovarjati za stavko, ne glede na to, ali v njej sodelujejo ali jo organizirajo, vključuje:

- prepoved prenehanja delovnega razmerja delavcem, ki so stavkali;

- preprečevanje različnih oblik pritiskov na delavce, ki v stavki niso sodelovali, ali pritiskov na delavce, da se odločajo za stavko proti lastnemu prepričanju in lastnim interesom, izhajajoč iz načela, da je odločitev za stavko osebna pravica delavcev;

- zagotavljanje vseh potrebnih pogojev stavkajočim delavcem in tudi stavkovnemu odboru za opravljanje funkcij, določenih v stavkovnih pravilih;

- uveljavljanje pravic stavkajočih delavcev v skladu s sindikalnimi dokumenti, vključno z uveljavitvijo pravice do nadomestil osebnega dohodka na podlagi sindikalne liste;

- zaščita stavkajočih delavcev in tudi stavkovnega odbora v pogajanjih s samoupravnimi, poslovodnimi in drugimi organi, opirajoč se na stališče, da so odgovorni za vzpostavljanje demokratičnega dialoga in organiziranega reševanja zahtev delavcev tako stavkajoči delavci, kakor sindikat oz. stavkovni odbor in tudi organi, ki so dolžni odgovarjati in sprejemati odločitve.

13. Učinkovitost pri izvajanju programskih usmeritev je odvisna tudi od izvajanja nadzorne funkcije sindikata, ki jo bomo uveljavljali s spremljanjem in nadzorom nad uresničevanjem programskih ciljev sindikata in z ukrepanjem, ne glede na to, ali se naloge sindikata izvajajo znotraj sindikata samega ali v drugih institucijah odločanja.

Razprava o tezah se je sukala predvsem okrog profesionalizacije funkcije predsednika sindikata v DO, žal pa manj okrog vsebinskih vprašanj. Vendar, akcija se je začela, in nič ni zamujenega.

V zvezi z reorganizacijo sindikata v naši DO so bili sprejeti naslednji sklepi:

- 1. Sindikalna konferenca v tozdu Revoz naj bo organizirana po sedanjem principu, s tem da se sindikalna konferenca TA poimenuje v sindikalno konferenco tozda TA Revoz z dosedanjimi OOS ZS, ustanovijo pa se nove OOS tam, kjer to narekuje delovni proces.**
Iz dosedanje sindikalne konference tozda TA se izločijo OOS iz Kovinskega obrata Brežice in Obrata Suhor, kateri se bosta združili v novo sindikalno konferenco tozda Posebna vozila.
Za spremembe v tozdu TA se zadolžuje sindikalno konferenco v tozdu TA.
- 2. Vse OOS v tozdu Prikoliške dejavnosti oblikujejo sindikalno konferenco tozda ADRIA.** Glede na potrebe delovnega procesa in naravo dela se ustanovijo nove OOS.
Za izvedbo teh aktivnosti se zadolžuje podpredsednika predsedstva konference sindikata DO IMV tov. Zvoneta Pavlina in vse predsestnike IO OOS v tozdu Prikoliške dejavnosti.
Zaradi ukinitve tozdov RI in Commerce naj njena sedanja IO OOS sprejmeta sklep o njenem prenehanju. Delavci se vključijo v OOS tozdov Adria, Revoz, Posebna vozila in DSSD. Za izvedbo te naloge zadolžuje predsedstvo v Razvojnem inštitutu tov. Igorja Perhaja, v Commercu pa tov. Mirka Zupančiča.
- 3. Zaradi ustanovitve novega tozda Posebna vozila je potrebno tudi v tem novem tozdu oblikovati OOS in sindikalno konferenco.** V to sindikalno konferenco se vključijo sedanje OOS Kovinskega Obrata Brežice, Obrata Suhor, IO tozda TADO

Beli Manastir in novoustanovljena OOS delavcev tozda Posebna vozila v Novem mestu.

Zato se predsedstvo za realizacijo teh nalog imenuje **iniciativni odbor v naslednji sestavi:**

1. Mirko Zupančič	3. Niko Drakulič
2. Rajko Požar	4. Dušan Zrilič

Dva člana iz novoustanovljenega tozda Posebna vozila v Novem mestu bosta imenovana naknadno, ker predsedstvo še ni sprejelo predlogov.

4. Sedanja OOS v DSSD DO IMV ostane samostojna tudi v novi organiziranosti sindikata DO IMV.

5. Na nivoju DO se oblikuje sindikalna organiziranost, in sicer tako:

- oblikuje se konferenca sindikata, katero sestavljajo:
sindikalna konferenca tozda Revoz,	
sindikalna konferenca tozda Adria,	
sindikalna konferenca tozda Posebna vozila in osnovna organizacija sindikata delavcev v DSSD.	
- Konferenca sindikata DO IMV izvoli predsedstvo, katero šteje devet članov, po naslednjem ključu:
iz sindikalne konference tozda Revoz	2 člana
iz sindikalne konference tozda Adria	2 člana
iz sindikalne konference tozda Posebna vozila	2 člana
iz OOS DSSD	1 člana

Posebej se izvoli še predsednik predsedstva konference sindikata in sekretar predsedstva konference sindikata. Podpredsednika KS se izvoli izmed ostalih članov predsedstva.

Predsedstvo KS DO IMV koordinira izvedbo vseh zastavljenih aktivnosti ter pomaga OOS in sindikalni konferenci v ustanavljanju (Posebna vozila), da se le-te organizirajo skladno s statutom v aprilu 1989.

Delegacije v skupščinah občin ter v skupščinah SIS

Posebna izdaja internega glasila »Kurir«, z dne 4. avgusta 1988, točno navaja delegacije (tozdov in DSSD v DO IMV), v skupščinah občin ter v skupščinah SIS. Izvolili smo jih 13. marca 1986, za dobo štirih let, torej do marca 1990.

Delo delegacij v skupščinah SIS

Kljub točni, poimenski navedbi delegatov, se ob sklicu predhodnega sestanka, pred sejo skupščine (»novost«, ki smo jo uvedli lani), še vedno najde kdo, ki na veliko oh-a ob krutem spoznanju, da je član te pa te delegacije. In če nam kot strokovni službi že uspe sklicati vsaj četrtinski sestav celotne delegacije, potem je problem zagotovitev udeležbe na seji skupščine, saj so delovne obveznosti v prvem planu (všteti so tudi seminarji, bolniške, porodniške, službena potovanja). Res je, svetle izjeme so (mišljene so celotne delegacije in posamezniki), pri čemer sta pri svojem delu normalno zainteresirani le dve ali tri delegacije, zavzeti posamezniki pa kot osamljeni primerki ne morejo nastopati s svojimi stališči, kot stališči celotne delegacije. Tako ostajajo praznine tam, kjer ne bi bilo potrebno.

Če bi strnila vse pripombe delegatov, so te naslednje:

1. redno delo mi onemogoča branje preobsežnega in prezahtevnega gradiva,
2. v delegaciji sem bil »porinjen« brez moje vednosti in pristanka,
3. na sejah skupščin smo nesklepčni, kar je neodpustno, če pomislim, da sem moral prositi nadrejenega za izhod ter da moje delo stoji,
4. gradiva ne razumem,
5. imam občutek, da dvigujem roke v prazno, da je že vse odločeno brez nas, in da nimamo nikakršnega posebnega vpliva na dogajanje,

6. ne zanima me delo v SIS, o tem naj razmišljajo drugi, delo je prvo,

7. in še bi se našlo...

Če pogledamo še delo in udeležbo delegatov na sejah zborov skupščine občine, potem lahko povemo, da smo s strani predsedstva Skupščine občine Novo mesto prejeli dopis, s katerim nas obveščajo, da je predsedstvo Sob Novo mesto na svoji 48. seji, dne 19. maja, obravnavalo udeležbo delegatov na obeh letošnjih zasedanjih skupščine v februarju in aprilu.

Pri tem je ugotovilo, da nekaj konferenc delegacij oz. delegacij že dvakrat zapovrstjo na zasedanje ni poslalo svojih delegatov.

Iz priloženega pregleda delegatov po delegatskih mestih, ki se niso udeležili sej zborov skupščine občine Novo mesto v februarju in aprilu je razvidno naslednje:

iz zbora združenega dela se sej niso udeležili delegati:

1. IMV tozda TA,
2. IMV tozda »Podgorje« Šentjernej in
3. IMV tozda TA (Tehnoservis).

Delegati IMV tozda TP pa so se udeleževali le skupnega zasedanja, ne pa tudi ločenih sej.

Predlagajo nam, da delo naših delegacij oz. konferenc delegacij analiziramo, poiščemo vzroke za neudeležbo na sejah in rešitve za uspešnejše delo v prihodnje.

V »zagovor« lahko najprej povemo, da je bilo ob sklicu predhodnih sestankov ugotovljeno, da delegati tozda »Podgorje« Šentjernej že dvakrat zapovrstjo niso dobili gradivo za sejo, zato bo potrebno preveriti, kje ostaja gradivo oz. ali se sploh pošilja na ta naslov.

Pregled navaja tudi neudeležbo delegatov tozda TA (Tehnoservis).

Tozda Tehnoservis je ukinjen, njihova delegacija se je združila z delegacijo tozda TA, o čemer so bile strokovne službe Sob Novo mesto tudi obveščene, poleg tega jim je bila lani, po njihovem kurirju

dostavljena posebna izdaja Kurirja, z rãvedbo naših delegacij.

Torej sta dve postavki njihovega poročila vprašljivi.

Sicer pa bo v kratkem (oziroma pred naslednjo sejo ZZD ali skupno sejo zborov) sklican predhodni sestanek z vodji delegacij, na katerem se bomo o problemu udeležbe pogovorili.

Kot zadnje lahko povemo še to, da je vse gradivo za seje vsakokrat dostavljeno tudi vodstvu DO (pomočniku gen. direktorja za kadrovsko pravno področje), in da so delegati oziroma vodje delegacij pravočasno seznanjeni z morebitnimi stališči s strani poslovodnega odbora.

Da pa ne bi vse skupaj izpadlo kot suhoparno poročilo, bi v razmislek vsem sedanjim in delegacijam (v skupščinah SIS), ki bodo izvoljene na prihodnjih volitvah, iz knjige dr. Janeza Šmidovnika (Teoretske osnove upravljanja), povzeli nekaj ugotovitev na to temo.

Realnost same ideje o »svobodni menjavi dela«

Prvič, ne gre za menjavo v pravem pomenu besede, vsaj ne za menjavo po načelu ekvivalence, saj je treba plačevati prispevke ne glede na potrebe konkretnih uporabnikov; gre za dajatve po načelu solidarnosti – podobno kot pri davkih. Več plača tisti, ki ima večji dohodek oziroma večji osebni dohodek, in sicer ne glede na to, ali dobi kakšno storitev ali ne. Drugič pa ta menjava ni svobodna, ker je obvezna in temelji na ustavi in zakonih. Kajti dejavnosti posebnega družbenega pomena so obvezne oziroma nujne in jih je treba vzdrževati in plačevati. Obvezen je tudi predmet menjave pa tudi stranke v tej menjavi so vnaprej določene. Praktično je vnaprej določena oziroma izračunana tudi višina plačila, in sicer na podlagi potreb ustreznih organizacij – izvajalcev, ki morajo obstajati in delovati. Posamezni uporabnik sploh ne more imeti neposrednega odnosa s temi dejavnostmi oziroma organizacijami, ker to niso dejavnosti, ki bi se izvajale po meri in potrebi posameznih uporabnikov, ampak ustvarjajo splošne pogoje za obstoj in razvoj družbe. Niti posamezna oseba niti posamezna organizacija ne more biti v neposrednem menjalnem odnosu s temi dejavnostmi.

Z vidika posamezne organizacije ni mogoče oceniti niti svojih niti družbenih potreb po teh dejavnostih. Prav zato jih je povsod v svetu prevzela država, ki je edini možni okvir in edini možni subjekt za tako oceno. Posamezen uporabnik zato ne more imeti informacije o tem, o čemer naj bi se sporazumeval z izvajalci. Zato se vsebinsko tudi nima o čem odločati in tudi ne more imeti vpliva na to »menjavo«. Glede na navedeno uporabniki tudi ne morejo imeti izražene interesa za to menjavo. Jemljejo jo lahko le kot obveznost, podobno kot druge obveznosti, ki jih imajo nasproti državi oziroma družbeni skupnosti. Zato lahko rečemo, da ta model nima svojega »pogona«, sam zase ne bi mogel obstajati, ker mu manjka **interesni faktor**. Če ne bi imel v ozadju podpore državnih in političnih organov, ne bi mogel delovati.

Glede na navedene strukturalne lastnosti kaže ta model sistemske menjave občutne pomanjkljivosti, ki se očitno kažejo tudi v praksi. Predvsem ne deluje dovolj zanesljivo: dogaja se, da uporabniki ne podpišejo samoupravnega sporazuma ali pa ga ne izvajajo, s tem pa financiranje ustrezne dejavnosti ni zagotovljeno. Tako ravnanje uporabnikov zahteva pogoste intervencije državne oblasti, to pa ni v skladu z idejo o svobodni menjavi dela. Model je energetsko celo bolj potraten od proračunskega in zato preveč obremenjuje gospodarstvo. Ker deluje razdrobljeno in tudi ni rutinsko utečen, zahteva velik samoupravni in upravni aparat, ki sam zase troši velik del sredstev, ki jih mora gospodarstvo odvajati za te dejavnosti. Problema razširjene reprodukcije sploh ne rešuje. Ta ostaja odprt, ker ga prek samoupravnih sporazumov o temeljnih planov niti plansko niti finančno ni mogoče reševati. Zato se rešuje zasilno prek samoprispevkov (v občinah) in prek obveznega združevanja sredstev – na podlagi zakona – (v republikah).

Z idejnopolitičnega vidika je nazadnje treba ugotoviti, da se s tem modelom menjave ni uresničila ideja o neposredni povezanosti gospodarstva ter družbenih in infrastrukturnih dejavnosti.

Praksa opisanega modela svobodne menjave dela deluje tako, da še bolj ločuje proizvajalce in uporabnike. Pri proizvajalcih nastaja odpor proti uporabnikom, katerim so dolžni plačevati prispevke za nejasne in neugotovljive storitve, izvajalce pa ponižuje pred uporabniki, ker se pred njimi pojavljajo pretežno v vlogi prosilcev za sredstev ne pa v vlogi sodelavcev pri skupnih nalogah.

SIS so zamišljene kot institucije, v katerih se srečujejo izvajalci in uporabniki v dejavnostih posebnega družbenega pomena in se dogovarjajo o programih dejavnosti oziroma o izvajanju služb ter o

njihovem razvoju in o potrebnih sredstvih za te dejavnosti. Na ta način bi izločili državo oziroma njeno »birokracijo« kot odločujočega dejavnika na teh področjih ali vsaj bistveno omejili njeno vlogo. SIS naj bi bile izrazito antibirokratska oblika odločanja na teh področjih. Bile bi mesto dogovarjanja. Čeprav imajo po ustavi status pravne osebe, ker pač nastopajo v poslovnem prometu, to ne pomeni, da bi lahko imele kakšne svoje samostojne funkcije v razmerjih do občanov oziroma do organizacij. V SIS naj bi se vodila politika, planska, razvojna, ... toda ne kot politika SIS, pač pa kot skupno dogovorjena politika izvajalcev in uporabnikov. Tudi sredstva, ki se s prispevki plačujejo SIS za povračila izvajalcem, po tej zamisli niso njihova sredstva, ampak so le na njihovih računih pred razdelitvijo neposrednim namembnikom. V skladu s tako koncepcijo SIS tudi ne bi mogle imeti v upravljanju kakšnih osnovnih ali drugih sredstev, s katerimi se opravljajo ustrezne dejavnosti, in tudi ne bi mogle biti investitor za graditev objektov za take dejavnosti. Življenje je naredilo iz SIS nekaj drugega. Ker je država preložila na njihova ramena ne le dogovarjanje, ampak številne strokovne, upravne, planske, finančne in tehnične naloge v zvezi z delovanjem dejavnosti posebnega družbenega pomena, so se morale opremiti z obširnimi strokovnim (upravnim) aparatom, ki se ukvarja z navedenimi posli. Ta aparat nastopa v odnosih z državo po eni strani, v odnosih z organizacijami izvajalcev in uporabnikov, poleg tega pa dela za skupščine in druge organe SIS – podobno kot deluje uprava DPS za svoje skupščine, izvršne svete in druge organe. SIS so dobile po razvojni logiki organizacijskih zakonitosti vse sestavine kompletnih sistemov – razen efektorja. Efektorja nimajo, ker se same neposredno ne morejo ukvarjati z neposrednim opravljanjem storitev oziroma služb. Z nastankom strokovnega aparata je bilo utemeljeno delovanje SIS kot organizacij s samostojnimi nalogami, s samostojnimi organi in s svojimi sredstvi. Danes nastopajo SIS kot samostojni družbeni subjekti, kot nosilci politike in odločanja na ustreznem področju. Postajajo hierarhično nadrejene institucije – zlasti v finančnih zadevah – nad organizacijami, ki izvajajo ustrezne dejavnosti. Po zakonskem pooblastilu izdajajo tudi izvršilne predpise in izvajajo tudi druga javna pooblastila (izdajajo odločbe, soglasja, itd.). Problemi, s katerimi se ukvarjajo, so take narave (gospodarsko-finančne), da poudarjajo moč strokovnega aparata, ne pa amaterske politične vloge delegatov izvajalcev in uporabnikov. Življenjska praksa je izoblikovala SIS kot organizacije birokratskega tipa in povsem zbrisala prvotno predstavo o neformalnih srečevanjih med izvajalci in uporabniki, na katerih naj bi se reševali vsi problemi deatiziranih dejavnosti. Izoblikovale so se v pravo nasprotje tega, kar se je od njih pričakovalo: postale so male države v državi, vsaka za svoje družbeno področje.

Pa tudi sama struktura SIS kot organizacij izvajalcev in uporabnikov je vprašljiva. Če si na splošno še lahko predstavljamo, kdo naj bi bil izvajalec v posameznih dejavnostih posebnega družbenega pomena, pa tega ne moremo ugotoviti za uporabnike. Kdo je na primer uporabnik javne razsvetljave, uporabnik javnih parkov in nasadov, uporabnik javne snage, uporabnik cest? Ena izmed vsebinskih karakteristik večine dejavnosti posebnega družbenega pomena je ravno ta, da pri njih ni mogoče individualizirati konkretnega uporabnika in mu zaračunavati storitev. Pa tudi v drugih dejavnostih, kot so npr. dejavnosti na področju šolstva, zdravstva, sociale, materialne infrastrukture itd., kjer sicer prihaja do individualnih kontaktov med »izvajalci« »uporabniki«, to ne more biti podlaga za dokončno delitev družbe na izvajalce in uporabnike po področjih oziroma po panogah. Kajti uporabniki so dejansko vsi občani oziroma vse organizacije – vključno z izvajalci samimi. Zato je delitev subjektov na izvajalce in uporabnike po panogah v dejavnostih posebnega družbenega pomena prav tako vprašljiva, kot bi bila taka delitev npr. na področju javne varnosti, v carinski službi ali v zunanjih zadevah. Taka delitev družbe nima pravne osnove.

Vse sodobne organizacije se nujno birokratizirajo zaradi ogromnega informacijskega bremena, ki ga morajo obvladovati v zvezi s svojim delom in upravljanjem. Tega ni mogoče obvladati na amaterski način brez strokovnih služb. Predstava o SIS kot antibirokratskih in brezupravnih organizacijah se v razmerah, v katerih morajo SIS delovati, ter glede na naloge, ki jih morajo opravljati, ni mogla uresničiti...

Tudi na Mirni se dogaja marsi

Tovarna opreme na Mirni, nekdanja Tovarna šivalnih strojev, potem tozdu v okviru IMV in današnji obrat v tozdu ADRIA, je s svojimi 360 delavci še vedno med največjih proizvajalnih enot v občini Trebnje.

To je kolektiv pridnih ljudi, ki pa je v svojem razvoju zelo stagniral tako v programskem kot tehnološkem razvoju. Težke delovne razmere v starih, po celi Mirni razdrobljenih proizvodnih prostorih, zastarela tehnološka oprema, razdrobljeni proizvodni program (konfekcija, kovinska dejavnost, plastika, lesna dejavnost, elektroinstalacije, tapetništvo), nizka kadrovska struktura zaposlenih, pomanjkanje strokovnjakov. Vse to in še marsikaj so problemi, s katerimi se vodstvo obrata sooča pri svojem delu. V zadnjem obdobju poskušamo s posameznimi ukrepi in akcijami reševati dolgoletno nakopičene probleme. Vendar velika zaostalost in sploh težki časi za gospodarjenje, ko so v težavah tudi najrazvitejša podjetja, zelo ovirajo realizacijo zastavljenih ciljev. Ti pa so – zgraditi tehnološko urejeno tovarno z ožje zaokroženim proizvodnim programom v kateri bo vladala tehnološka in planska disciplina, inovativnost, informatika, oz. kakovost in ekonomika. Kadrovska, tehnološka, programska in prostorska prenova so sestavni del vseh akcij, ki se planirajo in uvajajo v tej sredini.

Kaj je bilo narejeno? Nekaj vendarle!

– Sprejeli smo programsko usmeritev, ki zajema zmanjšanje razdrobljenega programa na dva nosilna programa – konfekcijsko-tapetniško dejavnost ter program predelave plastike, z orodjarstvom,

- ukinjena je lesna dejavnost,
- poteka postopna ukinitve obstoječega kovinskega programa, t.j. izdelava elementov podvozja prikolice,
- realizirana je tehnološka, delno tudi prostorska posodobitev konfekcijske dejavnosti,
- pripravljen je program dolgoročne tehnološke ureditve proizvodnje brizgane plastike,
- z angažiranjem vseh zaposlenih pri realizaciji ukrepov je dosežen očiten dvig industrijske higiene v proizvodnji,
- urejeno je skladišče v starih barakah,
- materialno poslovanje poteka na osebni računalnik,
- s stalnim izobraževanjem, kontinuiranim delom z ljudmi je dosežena višja zavest in

čut odgovornosti zaposlenih v odnosu do kakovosti,

– uvaja se informacijski sistem podprt z osebnimi računalniki.

Novosti:

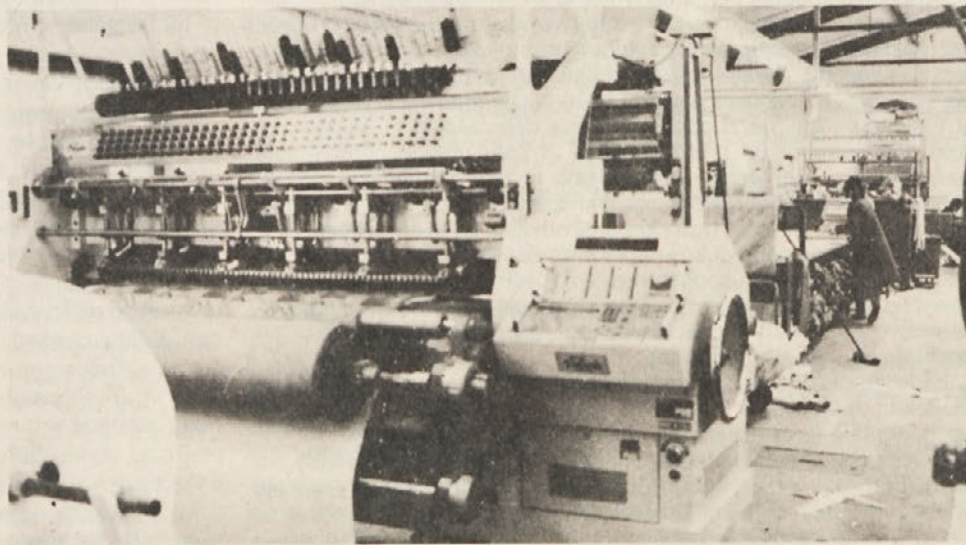
– v okviru posodabljanja konfekcijske dejavnosti je v proizvodnjo vključena nova sodobna tehnološka oprema, katero je narekovala vse večja zahteva po kakovosti tovrstnih izdelkov (blazin in zaves) v prikolicah ADRIA. Numerično vodeni stroj za prešivanje tekstila, sodobni šivalni stroji za specialne delovne operacije pri šivanju prevlek in izdelavi blazin ter oprema, ki omogoča izdelavo kompletnih blazin za prikolice so omogočili, da se na Mirni izdelujejo kompletne sedežne garniture, s katerimi prikolica ADRIA uspešno konkurira na evropskem trgu.

– v sodelovanju z DO AUTOCOMMERCE uvajamo proizvodnjo plastičnih delov, ki se vgrajujejo v zahodnonemški avtomobilski industriji. Danes je to sicer le manjše število

Delovno mesto dolžine 5 m za proizvodnjo izdelkov iz poliestra. Nova kabina z odzračevanjem v adaptiranih starih prostorih, omogoča dobre delovne pogoje tudi za delo s takim materialom kot je poliestrska smola. Prikazano delovno mesto je le del proizvodnega prostora za proizvodnjo čelad in ostalih proizvodov iz kooperacijske pogodbe z avstrijsko firmo LEDL.

delov, oblika sodelovanja t.j. prenos tehnologije in opreme, velike zahteve po kakovosti in rokih pa so kakovostna osnova, da se celotna proizvodnja brizgane plastike v prihodnosti privede na znatno višji tehnološki nivo. Dva velika stroja (v kratkem pa še dva), ki sama po sebi ne pomenita ničesar, sta opremljena z vrsto tudi elektronskih naprav. Ob upoštevanju dejstva, da so ti stroji postavljeni v adaptiranem starem prostoru, pod nadzorom nemških strokovnjakov ob ostro postavljeni zahtevi po kakovosti naj bi to dalo sliko, kako naj bi bila organizirana celotna dejavnost brizgane plasti-

Novi računalniško vodeni stroj za prešivanje je že vključen v tehnologijo izdelave prikoliških blazin. Drago plačane usluge pri kooperantih in velike težave pri realizaciji planov so odpravljene. Sodobni stroj širokih možnosti omogoča oblikovalcem blazin v prikolicah še večji in hitrejši razvoj na tem področju in uspešnejši spopad z evropskimi proizvajalci prikolic.

kaj novega

ke, katero danes predstavljajo stari ročno posluževani stroji v premajhnem prostoru sredi Mirne.

Po nekajmesečnih aktivnostih (uradni razgovori, podpisovanje in registracija pogodbe, prenos tehnologije, šolanje kadrov) je stekla proizvodnja vzorčne serije zaščitnih čelad iz poliestra. Kooperacijska pogodba z avstrijsko firmo LEDL, katere sestavni del je tudi prenos proizvodnje zaščitnih čelad, omogoča da bi znotraj IMV nastala nova dejavnost t.j. oskrbovanje YU trga z različno dodatno opremo za prometna sredstva (program »avtokozmetike«). Nekaj tisoč raznovrstnih okrasnih elementov za avtomobile, ki jih ima v svojem programu avstrijski partner so predmet tako blagovne menjave kot tudi prenosa tehnologije v Jugoslavijo.

Še nekaj besed o čeladah:

Kot je že rečeno so čelade iz poliesterske lupine, ki jo bo izdeloval kooperant FAPOL iz Kosova (tehnologija izdelave elementov iz poliestra je osvojena tudi na Mirni za manjše serije čelad in druge izdelke iz poliestra). Čelad je več vrst in tipov od enostavne JET izvedbe, dveh vrst integrirane izvedbe do posebnih BMX, CROSS in otroških izvedb. Glede na to, da ima vsak tip več velikosti, oziroma da se poliestrska lupina pred nadaljnjo obdelavo lakira (barvnih kombinacij je zelo veliko) je že na samem začetku nastalo več kot 50 različnih vrst čelad. Čelade so namenjene predvsem motoristom, primerne pa so tudi za razne športe in posebne namene. Krog uporabnikov je tako zelo širok in temu primerna je tudi izvedba opreme čelade (oblazinjanje, zapenjanje, zasteklitev itd.).

Kako naprej, kaj še načrtujemo?

Kratkoročno imamo naloge – aktivnosti opredeljene, dolgoročno pa le, že uvodoma

Novi proizvodni prostori za konfekcijsko dejavnost. Danes sicer še gradbišče, kljub temu pa znotraj že teče proizvodnja – izdelava blazin za prikolice. Kmalu urejeni prepotrebni delovni prostori.

postavljen cilj. Še v letošnjem letu načrtujemo izvesti prostorsko in tehnološko ureditev, ki ni povezana z večjimi finančnimi

sredstvi. Predvsem bomo še bolj smiselno prostorsko organizirali oba nosilna programa na dveh lokacijah in sicer konfekcij-

Proizvodni prostor v katerem bo v teh dneh stekla proizvodnja plastičnih delov za tako zahteven trg kot je zahodnonemška avtomobilna industrija. Kljub temu da sta v prostoru že postavljena dva velika stroja za brizganje plastike (500 ton zapiralne sile), ju je vsa dodatna oprema, ki bo priključena in omogočala kakovostno delo, popolnoma skrila. Dokaz, da samo stroj še ni dovolj.

ska-tapetniško dejavnost za izdelavo avtomobilskih prevlek R-4 in R-5, zaves in blazin za prikolice, vratnih oblog in senčnika R-4 na eni lokaciji ter proizvodnjo brizgane plastike z orodjarno na drugi lokaciji. Ob tem bomo zaključili izgradnjo novega proizvodnega prostora za konfekcijsko dejavnost in izvršili rekonstrukcijska dela na obstoječih objektih, da bomo vsaj delno izboljšali delovne razmere in tudi preprečili kaj nepričakovanega, glede na to, da so nekateri prostori v zelo slabem stanju.

Predvsem pa je pred nami, oziroma se z njo že spopadamo, naloga, ki je življenjskega pomena za ta kolektiv. Z ureditvijo proizvodnje, dvigovanjem industrijske higiene, plansko in tehnološko disciplino, zagotavljanjem kakovosti moramo dokazati, tako tozdu REVOZ kot tudi ostalim našim poslovnim partnerjem – kupcem in dobaviteljem, da smo sposobni zagotavljati vse tisto, kar od nas zahtevajo in pričakujejo.

Trdno smo prepričani, da bomo uspeli in upamo, da ob tem Mirenčani ne bomo ostali sami.

Glede na obete vremenske napovedi je organizator enajstega srečanja delavcev IMV-ja, kar nekoliko s strahom pričakoval nedeljo 2. 7. 1989. Vendar nam je bilo vreme naklonjeno in topel julijski dan je zvalil preko sedemtisoč ljudi na široke gor-

janske košenice. Morda še nekaj več, saj je bilo srečanje s tradicionalnega datuma 22. 7. predstavljeno zaradi kolektivnega dopusta na zgodnejši termin. Vsekakor pa smo dokazali, da so takšna srečanja potrebna, da

se radi srečujemo pri Miklavžu, saj gre za enkratno priložnost srečanja s sodelavci in njihovimi družinami. Po makadamski cesti sta se iz smeri Gabrje in Vahta vzpenjali koloni vozil in travniki so bili prekrti z razžarjeno pločevino.

Organizatorji pravijo, da se nas je letos zbralo rekordno število in verjeti mu je

Zbranim je spregovoril generalni direktor Marjan Anžur

Gorjanske košenice so bile prekrite z razgreto pločevino, precej jeklenih konjičkov je na poti do vrha zakuhalo.

Za zabavo so poskrbeli neumorni in duhoviti fantje ansambla Don Juan, ki so ljubeznivo vabili na oder mlade pevske talente

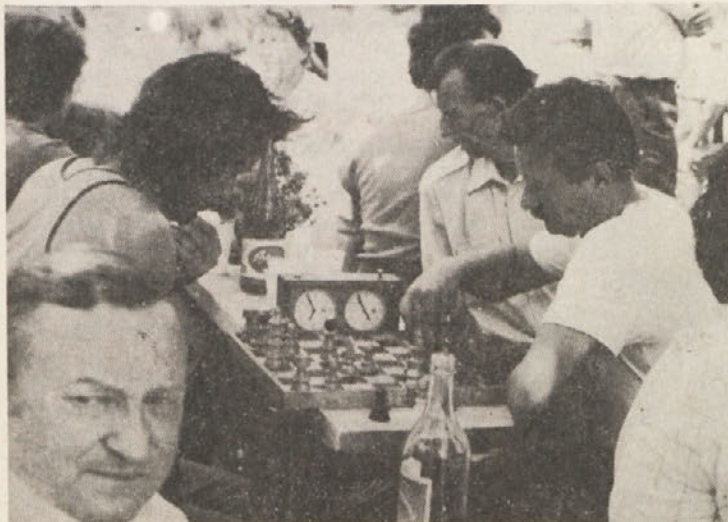
Plesišče je bilo nenehno polno in kar pretesno

V senci košatih krošenj so se zbirale skupinice, večina pa je čakala zbrana ob odru na program... Zbranim je spregovoril generalni direktor Marjan Anžur, programa pa ni bilo in večina je bila zaradi tega kar nekoliko razočarana, predvsem so pogre-

šali naš pevski zbor... In sledilo je rajanje do poznih večernih ur, da pa so si nekateri obrusili pete je poskrbel ansambel Don Juan.

Osnovni namen, da se imvejci zberemo na 969 m visokem Miklavžu je brez dvoma bil dose-

žen, preživeli smo prijeten dan v naravi, žal pa smo opustili nekatere stare navade, ki so večini ugajale, kulturni program, predstavitev jubilarantov – tridesetletnikov in prav gotovo ne bi bilo prav, da se vsa stvar izrodi le v eno veselico več...

Nekaterih hrup ni prav nič motil in so igrali šah

drugi so se rekreirali...

eni so zaspali...

Nekateri so zaman kupovali srečke, da bi na srečelovu, ki ga je pripravila Dolenjka zadeli glavni dobitok... sreča je bila naklonjena delavcu Dolenjke...

nabirali dračje, da so si pripravili kosilo...

saj nihče vsaj lačen in žejen ni odšel nazaj v dolino...

Metodologija analiz napak, njih učinkov in kritičnosti

Začeli smo s poučevanjem novih sodobnih metod na področju kakovosti, ki vodijo k »popolni kakovosti«.

Tako smo uspešno izpeljali izobraževanje 18 animatorjev iz Revoza v času od 29. maja do 3. junija iz področja AMDEC – MANUK.

Izobraževanje sta vodila g. CARUELLE in g. PAPOT iz direkcije za kakovost RNUR. Sodelovali so tudi predavatelji: tov. Vrtunski, Tomšič in Kebelj. Glavni animator je bil g. Danioux.

Kaj je AMDEC – MANUK

AMDEC – MANUK pomeni metodologija analize napak njih učinkov in kritičnosti.

Za to okrajšavo se skriva tehnika preventivne analize, ki sodeluje pri pridobitvi vzdrževanja kakovosti in zanesljivosti v vseh fazah izdelave enega proizvoda. Filozofija AMDEC je enostavna in povzema moto g. Raymonda H. Levyja, ki se glasi:

»Proizvajati bolje, vendar ceneje«. Vsi

zaposleni moramo imeti skupen cilj: zadovoljiti kupca tako s proizvodom kot z uslugjo, kar je tudi osnovni pogoj za blagostanje podjetja.

Realizirati AMDEC pomeni predvsem zasledovanje strategije. Potrebno je najprej sestaviti skupino ljudi, ki so kompetentni (največ 5 – 6 oseb), sestavljeno iz BE – razvoja, tehnologije, proizvodnje, servisa, dobavitelja in animatorja, če je to potrebno.

Nato je potrebno definirati problem, cilje in omejitve predmeta. Potem je to analiza v pravem pomenu besede: s študijo proizvoda, njegovega delovanja, iskanja potencialnih odповіdi – napak, njihovih vzrokov in učinkov. Tretja stopnja je razvoj nefunkcionalnosti (nedelovanja), teže, frekvenčnosti in možnosti nedetekcije – neodkrivanja.

Ko so določeni ti parametri, se lahko izračuna IPR (indeks prednosti tveganja), ki temelji na lestvici od 1 do 1000. Vsi vzroki, ki imajo IPR višji ali enak 100, nujno potrebujejo korektivne aktivnosti. Določi se torej plan aktivnosti, postavijo se odgovorni in roki.

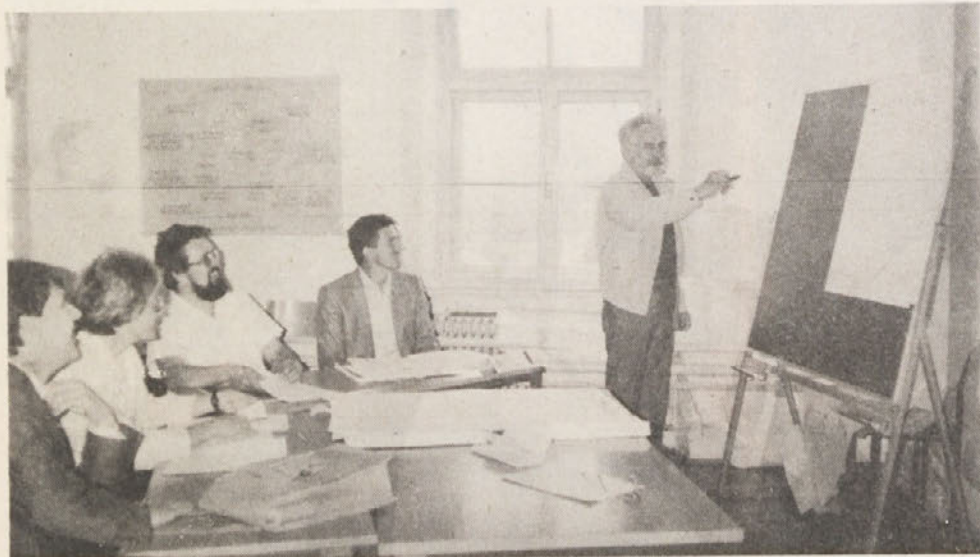
Četrta stopnja je zasledovanje, to pomeni analiza razvoja nove situacije do prenehanja (izginotja) vzroka. Končno je peta in zadnja točka preverjanje dobre uporabe korektivnih mer in njihove združitve skozi čas.

Opisana je groba vsebina metode AMDEC – MANUK. Vsi udeleženci so uspešno opravili izobraževanje, kar je zagotovilo za kakovost proizvoda.

V nadaljevanju bomo usposobili za to metodo tudi dobavitelje REVOZ, animatorje v ADRII in TPV.

Poleg izobraževanja na področju AMDEC uspešno izvajamo tudi izobraževanje na področju AUDIT procesov in Sposobnosti proizvodnih sredstev in statističnih metod spremljanja sredstev. O tem več prihodnjič.

Božo Kočevar

Izobraževanje vodstva Revoza

V juniju je bilo organizirano celodnevno izobraževanje za delavce vodstva tozda Revoz na temo: Pomembnost proizvodnje kakovosti R-5.

spodbuditi kakovostno delo in kakovostno proizvodnjo R-5.

Izobraževanje je uspelo, saj so se ga udeležili vsi povabljeni. Po razgovorih smo prišli do zaključka, da so vsi udeleženci dojeli pomembnost proizvodnje R-5. Moderator je bil g. Danioux.

Božo Kočevar

Program:

Predavatelj:

1. Sprejem in pomembnost projekta R-5	Noč
2. Industrijski projekt in projekt organizacije	Poredoš
3. Proizvod R-5 – specifičnosti	Alain
4. Tehnologija – nova proizvodna sredstva	Dubreuil
5. Organizacija proizvodnje	Repovž
6. Cilji kakovosti R-5 in popolna kakovost	Danioux
7. Komercializacija R-5	Tellier
8. Ekonomski cilji projekta R-5	Gueguen
9. Uvajanje novih sistemov kakovosti	Danioux
10. Sposobnost proizvodnih sredstev in MSP	Grobovšek
Rajkovača
11. AUDIT proizvodnega procesa	Gerstenhofer
Fabjan
12. Integracija za R-5 in postopek zagotavljanja kakovosti delov	Vrtunski
13. AMDEC – metoda analize napak njih učinkov in kritičnosti	Kebelj

Izobraževalo se je 58 udeležencev, celotno vodstvo in predstavniki vseh direkcij Revoz.

Osnovni namen izobraževanja je bil

Izobraževanje dobaviteljev

Da se resno bližamo začetku proizvodnje R-5 dokazujejo aktivnosti na veliko področjih. Dnevno lahko spremljamo spremembe in dogovarjanja v proizvodnji, zunaj nje pa ne, zato tudi ta informacija.

Kdor obišče grmski grad, pa najsi pride k zdravniku, kupiti avto ali na predavanja, vidi, da so vse učilnice izobraževalnega centra stalno zasedene. Ne bi bilo slabo, če bi v Kurirju objavili tudi razporeditve in teme izobraževanja vseh vrst.

No, ne oglašam se zaradi tega, ampak da bi vam predstavil izobraževanje, ki smo ga v preteklih tednih vodili Marko Rajkovača, Risto Majstorovič in jaz, za zunanje dobavitelje REVOZA.

Zvesti bralci Kurirja veste, da gre za metodi ugotavljanja sposobnosti delovnih sredstev in statistični nadzor delovnih procesov.

Izobraževanje je bilo zaradi jezikovnih razlik organizirano v dveh tednih. Prvi teden so osvajali znanje slovenski dobavitelji, drugi teden pa dobavitelji srbohrvaškega govornega področja. Z veseljem ugotavljam, da je bilo zanimanje za spoznavanje sodobnih metod zelo veliko v obeh skupinah. To potrjuje poln obisk, navzlic napor-

da je tako tudi v Revozu. Ob obisku proizvodnje, kjer smo jim predstavili naš proizvodni program in praktično uvajanje metod

CAPABICIETE in MSP so morali razočarani ugotoviti, da to kar trdimo, tudi izvajamo, za delavca Revoza je kakovost samo ena.

Skupina slovenskih dobaviteljev pred obiskom v tovarni

Skupina dobaviteljev s srbohrvaškega govornega področja na zaključni analizi v veliki predavalnici izobraževalnega centra

nemu delu od jutra do zgodnjih večernih ur. No, pa k analizi oziroma lastnim zaključkom.

Za večino slovenskih in nekaterih dobaviteljev s srbohrvaškega področja podobne metode niso nova stvar, saj jih veliko dobavlja tudi drugim tujim firmam, katere imajo specifične zahteve za kakovost proizvodov. Vendar pa nihče nima osvojene metode, ki bi zagotavljala kakovost proizvodnje od snovanja in izbirne opreme do nabave, prevzema, zagona opreme pa do spremljanja kakovosti proizvodnje. Vse aktivnosti te metode, naj bi pripeljale do takšnega spremljanja delovanja opreme, ki bo brez napak. Z uvajanjem metod AMDEC in AUDIT pa naj bi sčasoma dobili tovarno, ki bo delovala na svetovnem nivoju kakovosti.

Malo se moram vendar ustaviti pri zaključkih ne malo dobaviteljev srbohrvaškega področja, ki pravijo da pri njih ne obstaja samo ena kakovost, ampak vsaj dve: Izvozna in domača. Prepričani so bili,

Ali je proizvod dober ali pa ni. Vmesnih faz ni, in jih ne poznamo. Kriteriji za ocenjevanje kakovosti so za vse proizvode enaki, pa končno sploh ni pomembno za katerega kupca izdelujemo vozilo. Kupec je za nas edini, kateremu moramo ustreči. To pa pomeni kakovostno izdelati vozila in jih vsak dan več in poceni prodati. Še ena misel.

Opaziti je, da imajo podjetja, ki resno računajo na možnost, da se vključijo v tokove evropskega gospodarstva in sodelovanja, in ki vedo, da je kakovost resna stvar in edini adut za mednarodno sodelovanje, resne odgovorne in strokovno podkovane sodelavce, saj morajo le-ti uvajati te metode tudi doma. Nekateri pa se gredo še naprej seminarski turizem, tega pa jim v Revozu ne moremo nuditi, saj imamo preveč dela in veliko bolj resnih nalog.

Vojko Grobovšek

Praktično izvajanje metod v Revozu je predstavil dipl. ing. Risto Majstorovič

Pogovor

Ljubo Skupek

V iskanju našega sogovornika smo se odločili za Ljuba Skupka, ki ga večini zaposlenih morda niti ni potrebno posebej predstavljati. Delavci tozda Revoz ga dobro poznajo kot prizadevnega vzdrževalca strojev in naprav v oddelku za izdelavo prem. Ostali ga

poznate morda bolj kot slikarja – samouka, čigar slike vam sedaj lepšajo, dolgotrajno čakanje v naši obratni ambulanti, ali pa morda kot inovatorja, manj pa tudi kot skrbnega očeta dveh ljubkih deklic in dobrega moža.

Ljubo je po poklicu strojni ključavničar, IMV pa je zvest že od leta 1976. Začel je kot delavec v karosernici in kmalu prešel na vzdrževanje strojev in naprav kar dela še danes.

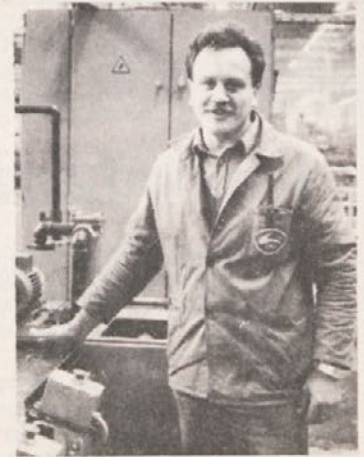
Ob rednem delu se ukvarjate še z inovacijami. Inovatorstvu dajemo precejšen pomen. ... Ali menite, da mu resnično posvečamo zadostno pozornost?

Delo vzdrževalca je ozko povezano z delom in delavci v neposredni proizvodnji. Zaradi njih smo. Na voljo smo jim v vsakem trenutku in pomagamo jim pri odpravljanju težav, ki jih imajo pri svojem delu. S samim nenehnim opazovanjem in spremljanjem poteka procesa v proizvodnji se včasih človeku porodi ideja za neko boljšo rešitev, z namenom, da bi delavcu omogočil, da svoje delo lahko čimbolj nemoteno opravlja. In ker je pri našem delu

skoraj vedno potrebno hitro in učinkovito ukrepati moramo na ta način pomagati tudi sami sebi. Tako te pravzaprav delo in težave vezane nanj same privedejo do razmišljanja, poizkusov in končno do inovacije. Naš odnos do inovatorstva? Morda nas v tem nekoliko omejuje strogo predpisana tehnologija, ki skoraj ne dovoli nekih sprememb in včasih ima občutek, da nekaj brez potrebe vsiljuješ. Ne trdim, da ne spodbujamo inovatorstva, a vprašanje je, kako ga motiviramo. Menim, da bi temu področju morali posvetiti prav takšno pozornost kot npr. kakovosti in tu bi morali odigrati pomembno vlogo vodilni delavci.

Ljubo slikate – kaj vam pomeni vaš hobi?

Veselnje do slikanja nosim v sebi že od malih nog, izraziteje pa od osnovne šole, a žal nisem imel možnosti nabave materiala (nabava materiala ni ravno poceni konjiček). Ko sem začel delati sem si to zadovoljstvo lažje privoščil, in slikal sem vedno več, predvsem prijatelje, znance. Sedaj sem že nekaj let član

likovne sekcije pri našem kulturnem društvu, ki mi je tako kot ostalim članom omogočila, da sem svoja dela tudi razstavjal.

Seveda mi slikanje pomeni sprostitve, morda beg od vsakdanjih težav, ki nas pritiskajo v kot in nas dušijo. Na platna zlivam svoja občutja in v tem najdem osebnostno zadovoljstvo, ki mi veliko pomeni. S. L.

Izbira zdravnika

Pacienti dr. Böhma nas sprašujejo zakaj ni v času njegove odsotnosti (strokovno usposabljanje) poskrbljeno za nadomeščanje, kot je v preteklosti že bilo. Pacienti dr. Böhma večinoma ne želijo obiskovati ordinacije dr. Kvasiča in poudarjajo, da nimajo možnosti izbire zdravnika. Za odgovor smo prosili dr. Miroslava Manceta, vodjo splošnih in obratnih ambulant:

»Nadomeščanje občasno odsotnih zdravnikov v ambulanti že vrsto let rešujemo na dva načina:

1. Če je več zdravnikov na enem mestu, si ti solidarno razdelijo paciente odsotnega zdravnika, ali pa posamezni zdravnik nadomesti odsotnega.
2. V področnih ambulantah (v Ločni Krka in Labod, v Bršljinu Pionir in Novoteks, IMV I in II, se zdravniki menjavajo, tako da odsotnega zdravnika nadomešča drugi zdravnik, ki dela istočasno na določenem področju. Če je število pacientov preveliko, opravi to v podaljšanem času.

Drugih zdravnikov ne moremo vključiti in ne moremo od njih zahtevati dvojne obremenitve.

Z restriktivskimi ukrepi nam je prepovedana vsaka dodatna zaposlitev, vsako dodatno širjenje aktivnosti ter vse nadure. Zaradi tega ni nobene druge možnosti za drugačno obliko zamenjave. Dogaja se, da je v IMV v določenem času en zdravnik odgovoren za svoje in za paciente drugega zdravnika. Nočemo zanemarjati možnost izbire zdravnika, ampak več kot to, da zagotovimo nujno medicinsko pomoč za čas odsotnosti enega zdravnika, zaenkrat ne moremo storiti. Pri tem žal ni možno upoštevati želje posameznikov, ampak samo princip nudenja prve pomoči. Dokler bodo v zdravstvu taki ukrepi, nimamo možnosti drugačne oblike zamenjave.

S tem odgovorom prosimo še enkrat vse odgovorne, da morebitne pripombe na nepravilnosti medicinske službe v IMV, ali pripombe posameznih pacientov, oddajo v pisni obliki s polnim podpisom na naslov vodilnih delavcev v tozdu ZD Novo mesto, ker bomo edino na ta način pravilno uredili sporne zadeve.«

Kaj je s telefoni?

Telefoni vas (nas) res spravljajo ob živce. To dokazuje tudi nenehno spraševanje kaj je s to našo telefonijo narobe; partnerji se pritožujejo, da IMV dobijo še teže kot nekoč, popoldan na centrali ni nikogar itd.. Za odgovor smo prosili Zvoneta Sakelška, ki nam je povedal naslednje:

– Centrala dela štiriindvajset ur. Vrsto težav je vezanih na samo organizacijo dela in ne na samo tehniko. Tako v dopoldanskem času, ko se odvija večina PTT prometa v centrali, delajo posredovalke (štiri). V popoldanskem času in ob prostih dnevih, ko ni posebnih razlogov niti potreba, da bi delale posredovalke, je centrala programirana tako, da klice sprejema vratar v glavni vratarnici in jih usmerja, kakor pač najbolje ve. Težave se pojavljajo tudi zaradi različnih delovnih koledarjev naših treh tozdov in DSSD, kajti posredovalke (in centrala) organizacijsko sodijo v tozd Revoz in zanje

torej velja delovni koledar Revoza. In spet sledi odgovor, da je problem v organizaciji.

Le-to, da je IMV še vedno težko dosegljiv (po telefonu) in da telefoni zvonijo v prazno, lahko pripišete slabemu telefonskemu omrežju pošte, ki napaja IMV. V naših strokovnih službah se sicer trudijo dobiti dodatne linije, to pa pogojuje izgradnjo nove mreže. Drugi razlog je tudi v tem, da telefone neracionalno uporabljamo. Nekateri pač ne vedo, da naj bi bili telefonski pogovori kratki in jedrnat in roko na srce – koliko pogovorov je (kljub javni govorilnici) še vedno privatnih. Slednje se bo prav gotovo občutno zmanjšalo z namestitvijo naprave za registracijo vseh pogovorov.

Torej nekateri problemi brez dvoma so in bodo rešljivi. Bolj pa nas skrbi, kako bodo rešeni tisti, ki so pogojeni z organizacijo (ta ni ravno naša močna točka) in tisti, ki naj bi jih rešili z izgradnjo novega omrežja.

Vztrajnost je lepa čednost

Vedno več je med nami delavcev, ki so praznovali ali bodo praznovali pomemben jubilej: 10, 20 ali 30 let zvestobe IMV. To ni majhna stvar! Še posebej ne, če se ozremo na zgodovino našega kolektiva, ki se je od samega začetka (iz majhne servisne delavnice), nenehno razvijal in rasel tudi na račun zavestnega samoodpovedovanja zaposlenih. Zato se ne gre čuditi razpravam na zborih delavcev, ko smo premlevali sporazum o osebnih dohodkih, da je velika večina zaposlenih videla smisel jubilejnih nagrad predvsem v tem, da se nagradi neprekinjeno delo v IMV. Na referendumu smo izglasovali, da za deset let zvestobe IMV delavec dobi tretjino, za dvajset let dve tretjini osebnega dohodka in za trideset let celotni povprečni mesečni čisti osebni dohodek (na delavca v gospodarstvu SR Slovenije) izplačanega po predhodnem periodičnem obračunu.

V letošnjem letu praznuje 447 delavcev IMV jubilej zvestobe. 235 delavcev praznuje desetletnico, 178 dvajset in 34 tridesetletnico! **Vsem iskreno čestitamo!**

30 let v IMV

TOZD REVOZ

1. Franc Andoljšek
2. Janez Barbič
3. Andrej Dular
4. Ljubo Gajič
5. Ivan Kastelic
6. Franc Lukšič
7. Anton Luzar
8. Karol Pavc

9. Janez Pavlič
10. Ivan Podržaj
11. Peter Suhorepec
12. Josip Šimič
13. Branko Švajger
14. Jože Vegel
15. Martin Vodopivec
16. Marija Zrimšek

TOZD ADRIA

Tovarna prikolic Novo mesto

1. Alojz Kašič

2. Ivanka Kulovec
3. Franc Novak

Tovarna pohištva Črnomelj

1. Anton Butala
2. Andrej Kramarič
3. Anton Weis

Podgorje Šentjernej

1. Franc Barič
2. Ignac Zagorc

Tovarna opreme Mirna

1. Franc Bartelj
2. Jože Bartolj
3. Mitja Berce
4. Ladislav Grozde
5. Franc Kocjančič
6. Ignac Kraševce
7. Juraj Kušelič
8. Amalija Tintor
9. Anton Tratar

TOZD TOVARNA POSEBNA VOZILA

1. Mihaela Bobnar
2. Jože Poldan

Novi servis Renault v Trebnjem

V servisni mreži Renault je zapolnjena vrzel med Novim mestom in Ljubljano, Kočevjem in Celjem, kar je pridobitev za našo organizacijo, kajti naš cilj je zagotoviti kupcem vozil Renault tudi kakovostno vzdrževanje vozil.

Sredi junija smo bili priča slovesni otvoritvi novega, specializiranega servisa za vozila Renault v Trebnjem, katerega lastnik je mladi avtomehanič Tomaž Vovk.

Za samostojno delo si je pridobil izkušnje ob rednem šolanju še na posebnem tečaju za serviserje Renault in z enomesečno prakso v štirih uveljavljenih servisih v Sloveniji.

Zgledno urejene in s specialnimi orodji opremljene prostore so za obratovanje pripravili v pičlih dveh mesecih ob strokovni pomoči delavcev Tehnično servisne službe Revoza. Ob otvoritvi so bili prisotni poleg predstavnikov Revoza tudi predstavniki občine Trebnje in

nekaterih organizacij, katerim bo servis posebno dobrodošel.

Po podpisu pogodbe je Claude Tellier, komercialni direktor Revoza dejal, da se

novi pridobljeni servis lahko postavi ob bok tovrstnim v Franciji, Nemčiji ali Avstriji, kar je gotovo priznanje vsem, ki so sodelovali pri njegovi pripravi.

Torej, novi naslov, kjer lahko v bodoče servisirate svojega Renaulta je: Tomaž Vovk, Trebnje, Obrtniška 4. Nova ekipa dela za vas.

Irena Judež

Ponovna potrditev naše ekipe Avto-šport IMV-Renault v mednarodni konkurenci

Na rallyu Saturnus se je naša posadka Kūzmič-Banič z RENAULT 5 GT TURBO, po dveh odstopih v letošnji tekmovalni sezoni, uvrstila na odlično 4. mesto v skupni uvrstitvi za evropski pokal, ter na 2. mesto v državnem prvenstvu, kar je izreden uspeh v konkurenci z močnejšimi avtomobili.

Konec junija (od 29. 06. do 2. 07.) se bo naša posadka Kūzmič-Banič udeležila rallya za evropsko prvenstvo v Turčiji, kjer pričakujemo močno konkurenco. Prvi favorit je Ragnotti, tovarniški voznik RENAULT, zmagovalec Monte Carla in Korzike, ki štejeta za svetovno prvenstvo. Kot drugi bo startal naš stari znanec iz rallya Saturnus princ Binsulayem. Naša tekmovalca imata startno številko 6 in odhajata na tekmo v pričakovanju na dobro uvrstitev.

V drugi polovici leta pa nas čakajo še tri tekme:

od 22. do 24. 09.	»YU rally« Bajina Bašta
od 14. do 15. 10.	»Gorenje« Titovo Velenje
od 21. do 22. 10.	»Bratstvo i jedinstvo« Beograd

Na rally tekmovaljih se solidno uvršča tudi naše tovarniško vozilo »KATRCA«, ki je dosegla naslednje rezultate:

- rally »Opatijska Riviera«: 3. mesto v razredu do 1150 kubikov sta dosegla Zorc-Bastar (Kompas Hertz)
- rally »Ina Delta« Zagreb: 1. mesto v svojem razredu sta dosegla Trček-Babnik (Kompas Hertz)
- rally »Saturnus«: brez uvrstitve
Z. B.

Renault Presse

Alpine V 6 turbo Mille Milles

V naslednjih dneh bo RENAULT komercializiral omenjeno serijo Alpine V6 Turbo Mille Milles

Ime je prevzeto iz 50 let, inačica pa je razvita iz osnove Alpine V6 Turbo. Razlikuje se v serijski opremi:

- kolesni obroči iz lahke litine, polirani in svetleči z znakom Alpine,
- gume Pirelli P 700,
- ABS,
- prepoznavna se jo po modro belem znaku na pokrovu motorja in izpisanim imenom zadaj,
- stiliziran motiv na levi strani pokrova motorja spredaj vključuje znak Alpine in ime Mille Milles,
- obloge iz usnja sive barve, sedeži in obloge vrat so iz zračnega usnja v centralnem delu,
- armaturna plošča iz črnega usnja – usnje z luknjicami (op. pr.),
- radio – kasetofon 4 x 20 W, 6 zvočnikov,
- kromiran znak Alpine na blazini volana,
- ploščice na armaturni plošči z imenom Mille Milles.

Opremljen je z motorjem V6 Turbo 245 cm³ in razvije 147 KW – 200 KM). Ob svojem dinamičnem obnašanju ima to vozilo visoke kategorije iz serije športnih vozil odličen odnos cene/usluge. (0 – 100 km/h v 7s, 1000 m start – ustavitev v 26,8s).

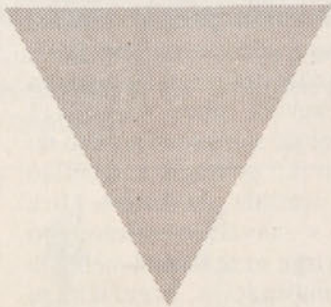
Cena v Franciji z davki: 305.000

B. K.

FOTO ŽEBLJIČKI

**Inovatorji,
pozor!**

Utesnjeni

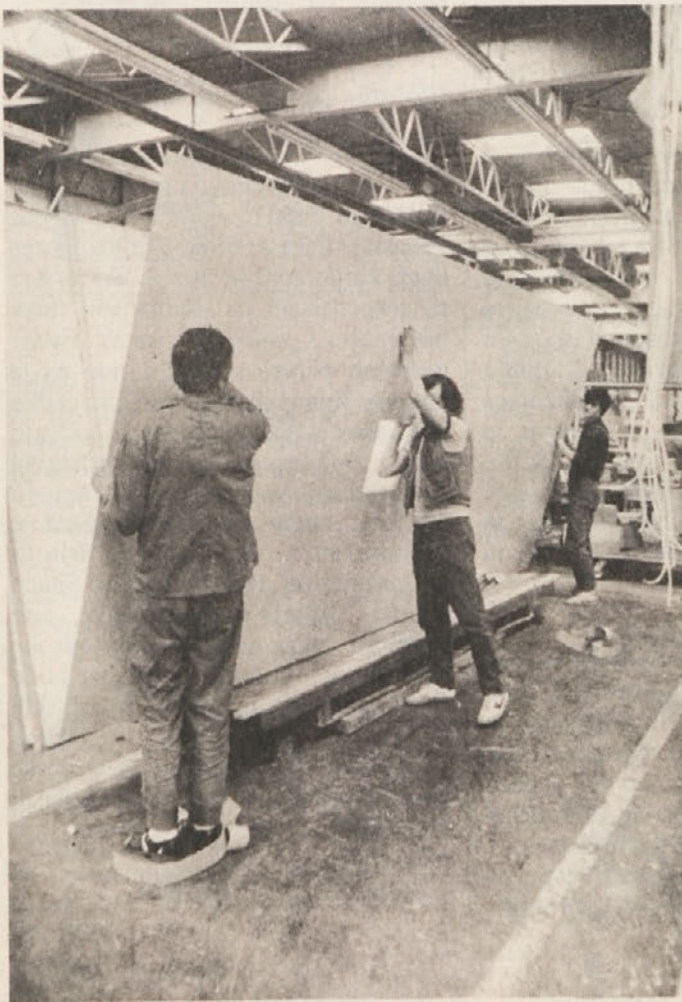

Tako se dogaja ob tozdu Revoz že nekaj časa. Varjenje pred vrati. Kdo ve zakaj? Pa ja ne boste rekli, da je tovarna premajhna?!

Sejmišče

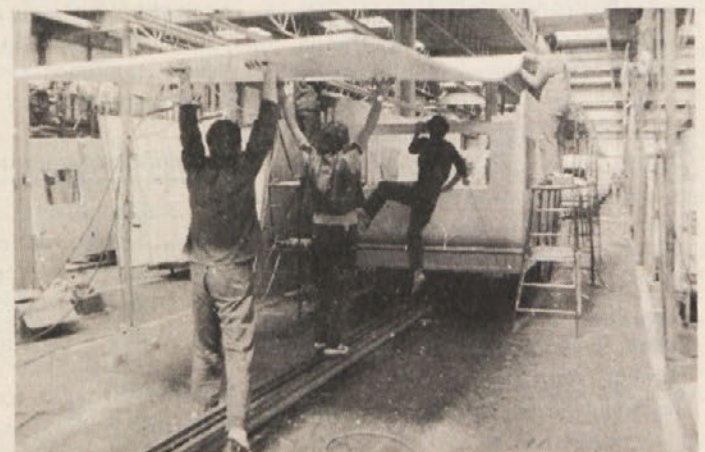
Sejmišče pred glavnim vhodom v tozdu Revoz nam ni ravno v čast. Gotovo bi se take sindikalne prodaje, ki marsikomu pomenijo edino možnost nakupa, le dalo urediti kako drugače?!

Do 6 m dolgo streho je treba prijeti, dvigniti,...

...odnesti do prikolice,...

... in jo z akrobatsko spretnostjo dvigniti in postaviti na prikolico. Opisani postopek je gotovo dovolj velik izziv za inovatorje, da bodo skušali poiskati boljše rešitev. Ernest Sečen

RAČUNALNIK IN MI

Sejem pisarniške in telekomunikacijske tehnologije CeBIT

GLOBALNO, INTERGRIRANO, MOBILNO V NOVO DESETLETJE

V nadaljevanju podajam skrajšan članek tov. VILKA NOVAKA iz revije *Gospodarski vestnik*.

Od 8. do 16. marca 1989 je bil v Hannoveru največji svetovni sejem za elektronsko obdelavo podatkov v pisarnah in telekomunikacijsko tehnologijo (CeBIT je nemška kratica za „Svetovni center pisarniške in telekomunikacijske tehnologije“).

Osrednje teme CeBIT '89 bi zato mogli strniti v tri sklope: mrežno povezovanje, odprtost in usklajevanje sistemov ter obdelava slik.

Rušenje tisočletne hierarhične organiziranosti

Takole govori Tom Peters, soavtor dela *Iskanje odličnosti*, doslej najbolj prodajane knjige s poslovnega področja: „Po dva tisoč letih doživljamo najvažnejšo spremembo v prizadevanju ljudi, da bi organizirano in namensko usmerjali svoje dejavnosti. Pred približno dva tisoč leti so si namreč Kitajci izmislili hierarhijo, a mi smo to zamisel od takrat le brusili. Zdaj pa po mojem zaradi revolucije, ki jo je sprožila informacijska tehnologija, spodkopavamo temelje mišljenja, da morajo biti organizacije hierarhične.“

Peters svojo trditev dokazuje s primerom znane italijanske firme Benneton iz Trevisa, ki obrača približno milijardo dolarjev. Prvič, ta firma pozna samo dva ali tri sloje formalne organiziranosti. Drugič zasnovano je mrežno, to pa je popolno nasprotje hierarhije: 225 tovarnic, posejanih po gričih Benečije (povprečen Bennetonov obrat je v družinskih rokah, v kakem dvesto let starem kamnitem skednju, a v

okviru prožnega, milijon dolarjev vrednega proizvodnega sistema dela približno 30 ljudi). In tretjič, brz ko v kakem butiku na newyorški Peti aveniji prodajo pulover, že je podatek elektronsko posredovan v Treviso, od koder pošljejo v eno teh tovarnic naročilo za nov izdelek. O organizaciji moramo razmišljati povsem drugače, če hočemo biti kos vrtoglavo spremenjenim razmeram 21. stoletja, ugotavlja Peters. V prihodnosti si zamišljam okolje, v katerem bodo imeli ljudje, ki so v vrhu firme, pri rokah vse podatke, potrebne za večino odločitev, ki jih v naših mračnih letih sprejemajo uslužbenci na srednji poslovni stopnji.

CeBIT '89 Hannover

Dilema tretjega sveta: dohitevanje ali preskok?

Kitajska, najbolj naselejena država na svetu, premore približno toliko telefonskih priključkov kot Pariz. Mar je v takšnih okoljih sploh smotno razvijati ločene sisteme za telefonijo, teleks, paketni prenos podatkov in televizijo? Nekatero državo z Daljnega vzhoda, iz Južne Amerike in Bližnjega vzhoda so se že odločile za „preskok“, te vmesne faze, torej za formulo ISDN, opustitev zastarele analogne tehnologije in takojšnje spletnje digitalne mreže za hkraten prenos zvočnih, znakovnih in video signalov.

Mobilnost, geslo naših dni

Na hannoverskem sejmišču je bilo jasno zaznati, da je računalnik samo še orodje, ki je vpreženo v višje integrirane sisteme. Na Švedskem, recimo, je eden od dveh telefonov „mobilni“, tj. vdelan v avtu ali shranjen v poslovni aktovki; v Veliki Britaniji to velja za enega od štirih, v ZDA za enega od petih.

Evropska skupnost sponzorira program RACE (Research on Advanced Communication for Europe, raziskava o izpopolnjenih komunikacijah za Evropo), ki naj bi do konca tega stoletja več kot sto milijonov Evropejcem omogočil, da bi dobivali prek žepnih aparatov, vrednih vsega 70 USD, dostop do podatkovnih, video in zvočnih komunikacij. Kamorkoli se ozreš, povsod vidiš, da je mobilnost šlager meseca, je to gibanje komentiral neki londonski strokovnjak. Celična radiotelefonska služba, ki pa ji lahko pripišemo še celični predajni standard Pan-European, veljaven od leta 1991, pomeni razdelitev zemljepisnega območja na številne celice, velike 3x15 km in obsegajoče sprejemno postajo ter šibek oddajnik, povezan z mobilno telefonsko centralo, iz katere klice usmerjajo v navadno telefonsko omrežje. Na trgu so že sistemi mobilnih pisarn, kombinacije brezžičnega telefona, računalnikov, tiskalnikov in telefaksov.

Globalna informacija, nuja jutrišnjega dne

Globalna informacija je bilo že geslo letošnjega CeBIT. Povzemimo besede Tadaakija Čigasa, direktorja tokijskega urada korporacije McKinsey & Co. Ker se gospodarstva na mednarodni ravni povezujejo, morajo imeti firme globalno perspektivo. Pri tem pa je kulturna komunikacija prav tako važna kot tehnološka. Vodstva se morajo naučiti komuniciranja med različnimi kulturami. Postati morajo multinacionalni igralci in pokazati razumevanje do kultur drugih nacionalnih vej. Podobno govori Simon Ramo, soustanovitelj TRW, ene vodilnih korporacij v svetu visoke tehnologije: vodilni menežerji bodo imeli malo računalnikov, printerskih izpisov in kupov poročil. Uporabljali bodo sicer vse možnosti elektronske komunikacije, toda prednost bodo dajali človeškimi interaktivnostim in odločanju.

Cirila Bele

Vse bolj ubrano

Tudi naših pevcev se je polotila mrzlica imenovana kakovost! Dokaz, da je njihovo petje iz leta v leto bolj ubrano in kakovostnejše, je lep uspeh na medobčinski reviji pevskih zborov Dolenjske in Bele krajine v Črnomlju, kjer so bili najboljši! Čestitamo!

XX. tabor slovenskih pevskih zborov
Šentvid pri Stični
17., 18. junij 1989

PRIZNANJE

ZA SODELOVANJE NA XX. PEVSKEM TABORU
17. in 18. junija 1989 v Šentvidu pri Stični

PETERS, Thomas J.

Auf der Suche nach Spitzenleistungen: Was man von den bestgeführten US-Unternehmen lernen kann/Thomas J. Peters; Robert H. Waterman.-Landsberg: Moderne Industrie, 1984

PETERS, Thomas

A passion for excellence: The leadership difference/Thomas Peters, Nancy Austin.- London: Collins, 1985

PETERS, Thomas

In search of excellence: Lessons from Americas best-run companies/Thomas J. Peters, Robert H. Waterman.- New York: Horper & Row, 1982

PETROVIĆ, Dragutin Lj.

Električne inštalacije/ Dragutin Lj. Petrović.- XV. izd.- Beograd: Tehnička knjiga, 1987

PETROVIĆ, Dragutin

Električno osvetljenje/ Dragutin Petrović.- 5. prerad. izd.- Beograd: Tehnička knjiga, 1985

PETE, Boris

Osnovne statističke metode za nematematičare/Boris Pete.- 2. izd.- Zagreb: SNL, 1985

PHILIPPOW, Eugen

Taschenbuch Elektrotechnik/hrsg. von Eugen Philippow.- Bol. 1-6.- München, Wien: Hanser, 1977-1986

PIACUN, Pavao

Korozije i razaranje tehničkih materijala u uslovima skladištenja i transporta/Piacun Pavao, Ljuboević Vojislav.- Beograd: Društvo za izučavanje novih proizvoda i tehnološko prognozi-ranje, 1984

PIČERKO, Janez

Priročnik za projektiranje in konstruiranje vzmeti/Janez Pičenko.- Ptuj: Agis, 1986

POLYURETHANE Handbook: Chemistry-Raw Materials-Processing-Applications/ed. by Günter Oertel.- Munich, Viena: Hanser, 1985

- Ni važno, samo da bom lahko
zaspala ob njej!

Spet štrajkajo

TV DNEVNIK, 22. 6. 1989, vest iz Maribora:

... Delavci so se, potem ko so jim odgovorni pojasnili razloge za težavni položaj delovne organizacije, vrnili na delo.

Refren, ki se pojavlja vse prepogostejše! In kdo nosi odgovornost za posledice štrajka, ki mu botruje naravnost banalni vzrok - neinformiranost!? Delavci prav gotovo ne! Nikoli ne znamo potegniti nauka iz izkušenj. Mnoga nezadovoljstva bi lahko s pravočasno, pošteno informacijo vsaj ublažili, če že ne preprečili. Po lanskem vročem poletju se v Mariboru ponavlja podobna (sicer v blažji obliki) situacija! Dogodki iz katerih bi se morali vsi nečesa naučiti!

Konec koncev storjene napake niso tako grozljive, če se ob njih nečesa naučimo! Katastrofa pa je, če se ne! In če se ponavljajo! Velikokrat smo v našem Kurirju pisali o pomenu pravočasne in točne informacije. O tem, da živimo v kriznih in težkih časih, katerih logična posledica so težave, ki so dojemljive le, če vemo zanje in jih do potankosti poznamo in obvladujemo tisti hip, ko se pojavljajo ter jih nenehno spremljamo in pojasnjuje. Vsi imamo težave in ne govoriti o njih je lahko še kako usodno. Tudi v časopisu! Delavci, ki v svojem časopisu prebirajo le članke o novih delovnih zmagah in eno tekste, normalno ne morejo razumeti nedadnih težav na katere jih nihče (mislječ, saj se bodo stvari nekako uredile, zakaj bi preuranjeno razburjali duhove) ne opozarja pravočasno! In seveda sledi štrajk, prepričevanja, pojasnjevanja in ugotovitev, da je štrajk povzročila neinformiranost! In za to je nekdo kriv! Ta nekdo pa gotovo ni urednik, novinar ali uredništvo, pač pa nekdo drug, katerega odgovornost bi se v takih primerih morala ugotoviti! Zato razmišljajmo o tem dokler je čas. Ne pustimo se lagodnosti!

»Ančka, daj beri buhe, no, daj beri buhe,« nagovarja črno oblečeni možakar svojo opico. Gruča ljudi pred Prešernovim spomenikom na Tromostovju radovedno opazuje dogajanje. Ne vemo, ali bi gledali Albance, ki imajo protestno zborovanje, ali pa možakarja v črnem.

Saj to je Ivan Kramberger. Otroci se zbavajo in gledajo opico, ki deluje kot dvorni norček. »Boš še malo grozdja, Ančka?« Ne, ne bo ga. Mogoče ima dosti ljudi okrog sebe, ki pritiskajo na avto modre barve. Predstava nam ne ugaja preveč, pa tudi petdesetletni možakar, neurejen po videzu, ne dela najboljšega vtisa na nas. Kljub temu pa ga razumemo, saj ni rečeno, da mora biti človek lep in urejen, važno je, kakšno je njegovo srce. In njegovo srce je vredno spoštovanja. Ivan Kramberger izhaja iz revne vasi, iz enega najbolj revnih predelov Slovenije – Prekmurja. Kot otrok je čutil vso bedo. Le štiri leta osnovne šole je dokončal in že kot mladega fanta ga je pot zanesla od doma.

Najprej v Črno goro, kjer je kot dimnikar zaslužil prve pohvale kot inovator posebnih šob, ki so jih vgrajevali v dimnike. Potem je prišla na vrsto Nemčija. Poprijeti je moral za vsakršno delo.

Potem pa je šlo počasi navzgor. In vrstili so se novi izumi na različnih področjih. Prelomnica je bilo njegovo delo v bolnici. Trpljenje bolnikov, priklenjenih na dializni aparat, ga je vsega prevzelo. Kako jim pomagati? Veliko dela in šolanja je bilo potrebno. Trud je bil poplačan, saj so izboljšave, ki so se vrstile, olajšale življenje dializnih bolnikov. Sam trdi, da so njegove inovacije kar za polovico izboljšale dializni aparat in za tretjino zmanjšale napake procesa dialize.

»Bo še kdo kupil moje knjige? Noben? Uf, ubogi zapufani narod,« ponavlja, stoječ ob nenavadnem avtomobilu, ki ga je naredil sam iz odpadnih delov.

Kupci so redki. Konec meseca je. Le zakaj je začel pisati knjige? Pravi, da pripravlja že četrto. »Da bi dokazal, da lahko tudi neizobražen človek v življenju uspe.« Imam samo štiri razrede osnovne šole,« pravi. »In tako upam, da bodo prihodnji rodovi brali in govorili o meni kot o dobrem človeku,« piše v njegovi tretji knjigi.

Očitno je, da mu ugajata slava in hvala. Mogoče je prav to njegova šibka točka? Hvali se, toda hvalo si zasluži. Spisek vsega, kar je daroval, bi bil preobsežen, čeprav bi bilo prav, da bi ga kdaj kje objavili. Tlsti otroci, ki jim je s podarjenimi aparati olajšal trpljenje, pa prav gotovo ne mislijo, da je hvalisar.

Katja Krasko, 7. b
Tina Fink, 8. c

Jure je spoznal morskega ježa

Jure, deček, ki hodi v šolo, še ni vedel, kakšen je morski jež. Takrat pa so se učili o morskem dnu. Ko je tovarišica opisovala morskega ježa, se je Jure spraševal, kakšen je v resnici. Začele so se počitnice. Jure, mama in oče so odšli na morje. Ko so prišli, je Jure vprašal očeta, kakšen je morski jež. Oče je rekel: »Videl ga boš, ko se boš kopal.« In res. Jure se je mirno kopal, a naenkrat je začel kričati: »Joj, joj, pomagaj oče, nekaj me strašno bode!« Oče se nasmeje in reče: »Si zdaj videl morskega ježa?« »Ja, sem, oče.« Oče mu je vzel iglice iz noge. Ko je bilo počitnic konec in so učenci spet hodili v šolo, je Jure povedal tovarišici, da je videl morskega ježa in da ga je še zbedel.

Mariana Vrtunski, 2. b

Čas, v katerem živim

Za našo generacijo mnogi pravijo, da smo nesrečna generacija, generacija, ki prihaja, generacija prihodnosti, trdijo, da je v mladih prihodnost. In vendar...

Živimo v času velikega tehnološkega napredka. Toda ni vse tako blesteče, kot izgleda na prvi pogled. Onesnaženje okolja je že tako veliko, da se že podirajo zakoni narave. Nekoč lepi koticiki so postali pustinja, na nekoč zelenih travnikih rastejo tovarne, zaloge nafte in premoga so že čisto majhne. Na nas bo, da ta svet zopet poskušamo urediti in ga narediti primernega. Človek že meri v vesolje, na svojem rojstnem planetu pa ima kaos!

Tudi v naši državi ni vse tako, kot bi si želeli.

Kaj nam koristi slavna preteklost, ko pa imamo v državi polno nasprotij, težko gospodarsko in politično krizo, inflacija že presega 300 %. Zato ni čudno, da se mladina ne strinja s tem, da ima tako majhno vlogo v družbi, kajti mladina bo tista, ki bo potem prevzela vsa bremena na svoja ramena. Vendar ne čutimo posledice vsega tega, kar se dogaja pri nas, le na znotraj, tudi pred ostalim svetom zgubljamo ugled. Mnoge zgrešene investicije, slabo gospodarjenje, slab politični položaj v državi in neljzpolnjevanje obveznosti do tujine. Vse to meče na Jugoslavijo slabo luč. In zato se moramo skupaj, z združenimi močmi, podati v reševanje težav. Res je, da je težko narediti tako, da bo volk sit in koza cela, ven-

dar je še vedno kakšna druga pot, vmesna rešitev, in treba je izbrati pravo. Kajti prave posledice se najbolj poznajo šele čez nekaj časa, saj ponavadi težave povzročajo druge težave, podobno kot se podirajo domine. Pa vendar se ta veriga lahko prekine, če vzamemo ven dve ali tri domine. Probleme je treba reševati postopoma in dosledno, kajti le tako bomo prišli do uspeha.

Res je, da preživljamo vsi skupaj težke čase, vendar je mladost, kot jo opeva Prešeren, vedno sposobna pozabiti stare izkušnje in svetleje gledati naprej, v prihodnost. Tako tudi jaz gledam v svet z veliko optimizma in upanja, da se bo vse premaknilo na bolje.

Alojz Novak, 8. a

ŠPORT IN REKREACIJA

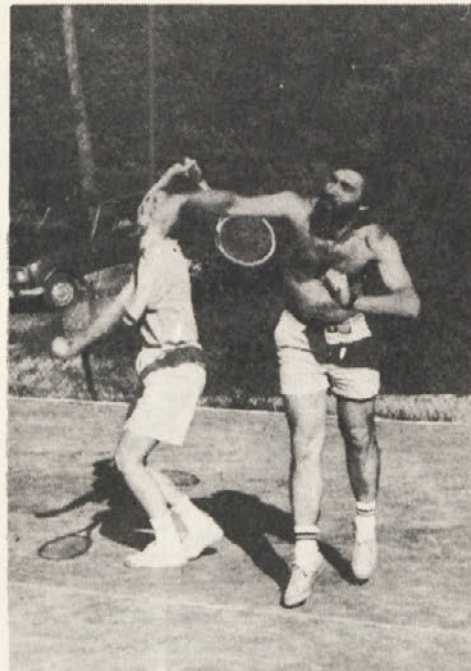
Tenis navdušuje

Tenis postaja brez dvoma vse bolj priljubljen tudi v naši hiši. Dokaz je dobro obiskan tečaj, ki ga je na igriščih v Šmarjeških Toplicah organizirala služba družbenega standarda. Tečaj je trajal pet dni in udeleženci

pravijo, da je bil kar naporen, a dobro voden in organiziran, tako da osnovne veščine tenisa obvladajo. Zanimanje za začetne in nadaljevalne tečaje je precejšnje in vse kaže, da bodo s tečaji nadaljevali.

Udeleženci začetnega tečaja, vsi nasmejani in zadovoljni, ker obvladajo lopar.

Vaja dela mojstra. Na začetku so se potili, žogice so neobvladljivo uhajale na vse konce. Danes osnove tenisa obvladajo.

Nov teniški lopar Gamma graphite (proizvod ZDA), ročaj L 4, prodam. Šefman, tel. 24-888, int. 234.

STRELJANJE Zmage na regijskem prvenstvu

Na prvenstvu posavske regije v streljanju z malokalibrskim orožjem so bili tekmovalci strelske družine IMV iz Brežic izredno uspešni. V posamični konkurenci so osvojili kar štiri prva mesta. Škoda le, da tudi pogoji za delo ne sledijo doseženim tekmovalnim uspehom. Strelci ŠD IMV delujejo v daleč najtežjih razmerah od vseh udeležencev prvenstva.

Jazbinšek (Boštanj) 458 itd.

— **mladinci:** 1. Milan Jovanovič (IMV), 404, 2. B. Škrlec (N. Marok) 384.

— **pionirji:** 1. D. Petrin (H. Marok), 212, 2. Jani Horvat (N. Marok) 168, 3. Andrej Mersavič (IMV) 133 itd...

pionirke: 1. Stanka Švajger 149, 2. Polona Kodrič 119, 3. Natalija Školer 106 (vse IMV).

MK pištola: — člani: 1. Robert Kranjc (IMV) 490 (nov regijski rekord!), 2. Bojan Sotler (IMV) 465, 3. Stane Mirtelj (Boštanj) 411 itd. Ernest Sečen

Rezultati:

MK puška — člani: 1. Robert Kranjc (IMV) 476, 2. Stane Kovačič (Boštanj) 458, 3. Tone

Zahvala

Ob smrti očeta se najiskrenejše zahvaljujem OO ZS tozda REVOZ, posebno pa sodelavcem DPK in nabave za podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Janez Povše
DPK

Da bo človek na cesti zares človek

Najbolj preproste rešitve so pogosto tudi najboljše. Priprimo si varnostni pas takoj, ko sedemo v vozilo in to zahtevamo tudi od naših sopotnikov na vseh sedežih v vozilu, če so vgrajeni varnostni pasovi. V vozilo lahko vgradimo posebne varnostne sedeže za otroke ali dodatne varnostne pasove za vse, ki se z nami vozijo na zadnjih sedežih. SAMO PREPROST GIB JE POTREBEN, DA SI PRIPNEMO VARNOSTNI PAS IN NAREDIMO NEKAJ ZA SE, LE MALO JE POTREBNO ZA VEČJO VARNOST NAŠIH NAJBЛИŽJIH.

mali OGLAS

Fotoaparati Zenit ES, fotosniper-komplet z normalnim in teleobjektivom (300 mm), filtre, kovček in ostalo opremo prodam. Cena zelo ugodna. Ernest Sečen, IMV Brežice, tel.: (0608) 61-422.

Ko pridejo pasji dnevi...

Na kratko

- Tudi nam se je ponudila možnost, da se vpišemo v Guinnessovo knjigo rekordov. Imeli smo direktorja, ki je zdržal v delovnem razmerju le nekaj ur!
- Ko smo v tej številki Kurirja želeli predstaviti vodstveno strukturo še nepredstavljenega, novorojenega tozda, so se nekateri prizadeti potegnili nazaj, da ne bo pomote – le za objavo v Kurirju... Pa drugič.
- Sindikat skupnih služb vodijo delavci tozda Revoz, morda prizadeti člani omenjene OOS upajo, da bo od tam kaj več kapnilo v sindikalno blagajno ali pa je to le dokaz kako vseeno jim je.
- Predsednika sindikalne konference DO IMV, ki se je udeležil volilne skupščine OOS Beli Manastir smo zaprosili, da za Kurir pripravi vest o tem dogodku. Pa nič! Rekel nam je le, da ne bo delal po direktivah! Bravo! Vsaj nekje...
- Da je IMV postal res velik, dokazuje tudi pobuda tistih, (ki niso najbolj navdušeni nad hojo), da bi uvedli lokalno avtobusno linijo iz enega konca na drugi. Naivno, saj so še mestne lokalne linije prava redkost.
- Urejamo okolico in tako je prav. Predvsem je akcija najbolj opazna okrog skladišča rezervnih delov! Žal pa so fantje v tej vnemi tako dosledni, da so začeli odstranjevati še tisto redko okrasno grmičevje.

Aforizmi

Človek se prebija dokler je mlad. Pozneje pazi, da se ne bi prebili mladi!
P. Kanižaj

Posamezniki so naše kolektivno zlo.
R. Kecojevič

Čeprav se je toaletni papir podražil, ni opaziti omejitve dejavnosti, povezane z njim.
Z. Balog

Nesposobni so sposobni onesposobiti sposobne. Inflacija je davek na revščino.
Bulatovič

Socializem je paradiz – za kapitalistične turiste.

Deformacije sodijo v našo politično folkloro.

Hočete uničiti kapitalizem? Pošijite naše politike med zdorce.

Ž. Pečan

Dogaja se tudi povsem zdravim ljudem: v vročih dneh se pojavijo težave s krvnim obtokom, vrtoglavica, utrujenost, napadi omedlevice. Vzroki? Telo se odziva na vročino s potenjem; ko pot izpareva, se telo hladi. Hkrati se širijo žile, telo je bolj prekrvavljeno in zato toploto lažje odvajamo. Premalo tekočine in napačna oblačila lahko te procese ovirajo in toplota ne more uhajati. ZATO:

Pijte še preden postanete žejni

To je predvsem pomembno takrat, ko se telesno naprezate, še posebej pri športu. Žeja se namreč pojavi šele takrat, ko smo izgubili liter do dva tekočine. Pijte mineralno vodo, razredčene sokove, čaj. Alkohol prihranite za ure po sončnem zahodu.

Nosite ustrezna oblačila

Izberite oblačila iz naravnih vlaken (lan, bombaž). V toplen vremenu sintetični materiali neugodno vplivajo na oddajanje toplote. Lahko pride celo do popolnega zastoja toplote in telo je tako zelo obremenjeno. Sledijo lahko motnje v prekrvavitvi, ali celo šok. Še ena slaba lastnost umetnih vlaken: pod določenimi pogoji prepuščajo celo UV žarke. Dobimo lahko opekline, kljub temu, da smo oblečeni.

Osvežite se s kopelmi

Zjutraj, pred zajtrkom se tuširajte z mlačno vodo, ob koncu pa se pogumno predajte še curku mrzle vode. Čez dan se večkrat osvežite s kopeljo rok: 30 sekund držite roke do komolcev v mrzli vodi, ali pod pipo.

Previdno pri sončenju: če ste dlje na soncu brez pokrivala, se izpostavljate nevarnosti toplotnega udara. Izredno nevarno je tudi skakanje v vodo, ko smo razgreti.

Jejte bolj slano

To še posebej velja za osebe z nizkim

Tiskarski škrat

V prometni nesreči je bilo pet mrtvih, od tega dva huje.

Pešec kratko malo ni vedel, kam hoče, in tako sem ga povozil.

Neki pešec je stekel proti meni in brez besed izginil pod mojim avtomobilom.

Tekači umrejo telesno bolje pripravljeno.

Najlepše se vam zahvaljujem za izkazano pomoč pri požigu skednja.

Štirideset let je bila palica simbol naše mladosti, bratstva in enotnosti.

krvnim pritiskom. Pri soparnem vremenu se jim pritisk še bolj zniža. Jedi bolj solite, prav tako pijače (na primer paradiznikov sok).

Kdor ima težave s srcem, motnje v delovanju ledvic, ali previsok krvni pritisk, naj se prej posvetuje z zdravnikom.

Prva pomoč:

Pri omedlevici: Položite prizadeto osebo na hladno, v senco z glavo navzdol in nogami navzgor, da pospešimo prekrvavitve. Tesno prilegajoče dele obleke zrahljamo (kravate, ovratnike, pasove).

Pri toplotnem udaru je stvar resnejša: spoznate ga po tem, da oseba omedli, prav tako kot pri navadni omedlevici, vendar ne kaže najmanjših znakov potenja. Takoj pokličite zdravniško pomoč!

Kaj je...

... **brezskrbnost**? Če izdihneš, medtem ko zehaš.

... **domišljavost**? Če ponarejevalec denarja tiska bankovce s svojim portretom.

... **optimizem**? Če v restavraciji naročiš ostrige in upaš, da boš našel biser, s katerim jih boš plačal.

... **pravičnost**? Če ukradeš koledar in dobiš za to dvanajst mesecev.

... **sreča**? Če si zaljubljen sam vase in nimaš tekmeca.

... **suhost**? Če lahko nosiš pižamo z eno samo črto.

... **značaj**? Če dobiš na lotu visoko nagrado, upnikom pa izposojenega denarja ne vrneš, da si ne bi kdo mislil, da te je denar spremenil.

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke

Jožica Sedlar, Dol. Kronovo 30, Šmarješke Toplice
Marija Sarič, obračun OD, TP
Nikica Lalič, REVOZ – SCI – programiranje
Ovniček Nikola, TPV Suhor
Katica Dragičević, ADRIA – Marketing